

SLOVENE

== Volja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 36.—
za en mesec .. " 3.—
za Nemčijo celoletno .. " 40.—
za ostalo inozemstvo .. " 46.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 32.—
za en mesec .. " 2-70
V pravi prejemni mesec .. " 2-50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 8.—
za Nemčijo celoletno .. " 10.—
za ostalo inozemstvo .. " 13.—

== Inserati: ==
Enostolpna pettirvsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat .. " po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45 "
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna pettirvsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredni ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Prelekel leden.

Dne 9. februarja t. l. so v Brestu-Litovskem podpisali mirovno pogodbo z ukrajinsko republiko. Meje z našo monarhijo ostanejo iste, kakor so bile pred vojno ter so naši vojaki že zasedli Brody, zadnje mesto, ki je bilo še v rokah ruskih čet. Vsi pogodbeniki so se odpovedali vsaki vojni odškodnini. Vojne ujetnike odpuste domov, ako lastna država ne želi drugače. O gospodarskih vprašanjih so se sklenile posebne pogodbe. — Ko je sklenila mir Ukrajina, tudi Trockemu ni ostalo drugega, nego vdati se — saj ruske armade ni več. 10. t. m. je Trocki v imenu svoje vlade proglasil, da je vojno stanje končano in da bo Rusija takoj demobilizirala vse svoje bojne sile. Formalne mirovne pogodbe pa Rusija ne sklene. O nujnih medsebojnih odnosih naj se dogovore ruska in četverozvezne vlade. Tako je Trocki pridržal končno odločitev o usodi Rusije splošnemu mirovnemu kongresu. To posebno Nemčiji ni všeč, ki bi si rada zagotovila Kursko in Litvansko in dobila na vzhodu popolnoma proste roke. Tudi z Rumunijo, ki se mirovnih pogajanj ni udeleževala in traja z njo le premirje, hočejo priti na čisto; maršal Mackensen je rumunsko vladu že pozval, naj se izjavi. — Rusija je zagotovila, da je pripravljena takoj oprostiti vse vojne ujetnike, samo za prevoz v domovino ne bo ona skrbel. Naša vojna uprava bo vse ukrenila, da omogoči vojnim ujetnikom povratek. — Ruska vlada je napovedala državni bankrot in razveljavila vsa posojila v inozemstvu. Tako izgubi Francija 25 milijard, Anglija 7 milijard, Nemčija 2 milijardi, razne druge države večje in manjše vsote. Boljševiška vlada je dalje poddržala vse trgovske ladje in zaplenila delniški kapital. — Predsednik Združenih držav, Wilson, je 12. t. m. v kongresu odgovoril na Czerninov in Hertlingov govor. Poudaril je, da ameriški narod neče nič drugega, nego doseči mir, ki bo vsem narodom brez razlike enako pravičen, ker le tak mir bo trajen. Wilson meni, da je tudi grof Czernin pristaš takega miru kakor tudi velik del nemškega naroda; edina ovira poštenemu miru je le »nemška vojaška in aneksijska stranka«. Povodom miru z Ukrajino in zaključenja sovražnosti z Rusijo je izdal cesar Karel manifest na narode in povelje na armado. — Mir z Ukrajino je povzročil krizo v avstrijski notranji politiki. Glasom mirovne pogodbe se namreč guberniji Holm in Polesje, ki jih smatrajo Poljaki za svojo narodno posest, priklonijo. To je Poljake silno užalilo, proglasili so najstrožjo opozicijo proti vladi, po vseh mestih prirejajo proteste. Tudi prva poljska vlada v Varšavi je odstopila. — Seidlerjevo vladu je sprbil spor s Poljaki v najtežavnejši položaj; dozdaj je le še upala dobiti poljske glasove za proračun, sedaj ji je ta up spraval po vodi. Obrnila se je na Jugoslovanski klub in češki svaz, a seveda dobila v odgovor, da ljudski zastopniki radi vladnih milih oči ne morejo izdati zahtev in pravic svojih narodov. — Vojni dogodki: Med Piavo in Brento artiljerijski ogenj in manjši boji. Na zapadnem bojišču obojestranski poizvedovalni sunki.

Hladno kri.

Ljubljana, 16. febr. 1918.

V torek dne 19. t. m. je zopet napovedana plenarna seja zbornice. Dr. Seidler-

jeva vlada je zašla v zagato, iz katere še vedno ni najti izhoda. Do konca tega meseca je treba rešiti proračun, ali vsaj proračunski provizorij. Toda večine ni. Čehi vztrajajo v opoziciji, istotako Jugoslovani. Njim so se pridružili sedaj še Poljaki, bridko razočarani vsled mirovne pogodbe z Ukrajino, ki je odtrgala poljskemu telesu za vedno Holm in Podlesje. Dr. Seidler išče večine, snubi na vseh krajih, ponuja drobne v tej in oni obliki. Tudi Jugoslovanom je namignil, da bi utegnili zanje kaj odleteti z bogate vladne mize. Poljake skušajo potolažiti z lepimi besedami in obljubami, socialne demokrate pa vbijo z raznimi demokratičnimi načrti bodočnosti. Grof Czernin pa naj pomaga.

Enega pa le nočejo vedeti naši državniki, da je sedanja oblika monarhije za sedanje dobo nevzdržljiv nonsens. Bolezni iščejo povsod, a le tam ne, kjer je v resnici. Prihajajo z novimi načrti za drege, kako bi si umetno zagotovili nemško posestno stanje v Avstriji. Računajo: Če bi ne bilo galških poslancev v parlamentu, pa bi imeli trajno »delavno« večino. Kako naj se ti poslanci odstranijo, je čisto vse eno. Odstraniti se morajo. Drugače obstoji nevarnost za nemški sistem v Avstriji.

Sklenili smo mir z Ukrajino, da dobimo kruha in si vojaško opomremo. Toda ta mir je samo polovičarski. Načeli smo novo sporno vprašanje med Ukrajino in Poljsko. V Ukrajini pa ni notranjega miru. Ukrajinska vlada, ki je sklepala mir, je prisiljena zapustiti prestolico Kijev in iskati zavetja bližje Avstrije v Žitomiru. Tudi z boljševiško vladu centralne Rusije imamo konec vojske. Miru pa ne. Boljševiki se pripravljajo, da nastopijo proti »izdajalski« Ukrajini. Bivšega mirovnega delegata v Brestu Litovskem Kameneva so pa poslali v London. Zakaj? — Cela vrsta nerešenih vprašanj je še odprtili.

Poljaki se upravičeno jeze, ker so jim odtrgali Holm. Poljski listi pozivajo na najskrajnejši boj proti vladi, ki jo smatrajo neodgovorno poskusa »nove delitve Poljske«, kakor imenujejo ta mirovni akt z Ukrajino. Poljski parlamentarci in vsa poljska javnost je skrajno razburjena, protestira in demonstrira na različne načine. Pripravlja se nekaka tiha revolucija. Poljska politika v Avstriji je bila dosedaj politika oportunitizma, kupčija, kramarjenje. Velikopoteznosti, smotrenosti — pravijo Poljaki — ji je manjkalo. In sedaj se oglašajo poljski glasovi: Proč z oportunitizmom! Treba je začeti s skrajno radikalno politiko. Vzor naj bodo Čehi.

Parlament ne bo razbit, kakor si že-

lijo nemški radikalni elementi. Parlament je potreben — če ne drugemu — vsaj grofu Czerninu. Verjetno je tudi, da Seidler ostane, ali pa se nadomesti z možem podobnega kova. In ta ali pa drugi bo v proračunski debati zopet govoril. Niso nam nova taka izvajanja. Govoril bo o pravi avstrijski misli, o enotnosti Avstrije, o pravičnosti nasproti narodom — o nedotakljivosti dualizma, o miru v Brestu Litovskem. In v več ali manj ostrih besedah bo napadel naše zahteve po lastni državnosti, kakor bo imel ravno več ali manj trdno trenutno vladno večino. Da bi drugače govoril — na to bomo morali še čakati. Menda ni še prišel čas. Avstrija stare tradicije — noli me tangere.

Tudi Madžari bodo grmeli v parlamentu in delegacijah in s pomočjo svoje publicistike nasproti našim upravičenim zahtevam, ki ogrožajo nedotakljivost ogrske krone.

Toda vse to nas nič ne moti in nas ne sme spraviti iz ravnovesja. Ohraniti moramo hladno kri. Naj pride, kar hoče. Merilo celotnega uspeha ni uspeh etape, po drobtinah. In politika ni stvar čustva, ampak volje, doslednosti in energije. Drobti danes ne iščemo več. »Realni politiki« nam ne morejo koristiti, ampak le škoditi. Izgubiti nimamo ničesar. Ako ostane v Avstriji sedanja državni ustroj — in ta ne more ostati — nas čaka smrt. Samo edina lastna državnost je naša rešitev, predpogoji našega življenja. In le, če bomo vodili dosledno boj za naše zahteve po lastni državnosti, bomo kaj dosegli. Omahljivcev še nasprotniki ne marajo.

Naj pride, kar hoče, Boj do konca — to je naše geslo. Do uresničenja naših zahtev.

Hamburg-Dunaj-Trst.

Ves svet in tudi ogromna večina nemškega ljudstva v Nemčiji: katoliški centrum, socialisti in nekaj liberalcev, večina nemškega državnega zbora, pripoznava danes samoodločno narodov. Takorekoč cel svet se je prepričal: narodi naj o tem, kako naj se vladajo, sami odločujejo; noben narod naj ne poskuša vsiliti drugemu narodu svojega jezika, obsoja posebno, da bi degenerirana plemena svojo kri osrečevala z vsiljenjem svojega jezika drugim mlajšim zdravejšim in krepkejšim narodom.

Da naj o sebi narodi sami odločajo, je kot načelo sprejel celo avstrijski vodilni državnik, zunanji minister grof Czernin, večina nemškega državnega zbora tudi. Nemci na Češkem pa so hoteli zase izko-

ristiti načelo o samoodločbi narodov. Zahtevali so, naj se ustanovi kronovina »Deutschböhmen«, nemška Češka.

Tej zahtevi so se pa uprli najradikalnejši Nemci: Schönererjevi pristaši. Njih vodilno glasilo »Unbestechliche Zeitung Alldeutsches Tagblatt« je ta »Belang« v oklicu načelnika velenemškega društva vzhodne marke dr. Ursina obsodilo in zavrnilo. Pravijo: »Kronland Deutschböhmen« je dvorezno orožje, ker se izgublja pogled na celoto in ker se tako pripoznava kraljestvo krone sv. Vavclava in se v sredi nemškega strnjenegega ozemlja ustanavlja nova, češko - slovanska državna stvarba kot zagoda proti nemški črti ob Meni in proti Ogrski. Nemce ob Donavi in alpske Nemce hujša, naj se proti takim stremljenjem po samoupravi Nemcev upro, ker bi se lahko preko Niže Avstrije in Dunaja, katerega vlada ne smatra za nemško mesto, zgradil most od severnih do Slovanov na jugu. Za nekdaj nemško ozemlje gre, kriči, ki ga ne sme nihče raztrgati. Z bojazljivci pita češke Nemce, češ, da se umikajo iz prednje vojne črte v varne postojanke, ne da bi se ozirali na male nemške manjšinske zastavice v sredi slovanskega morja: na celoto.

Nato pa izvaja dobesedno:

Tako bojazljivo postopanje je v kričnem protislovju z velikanskimi uspehi nemškega meča, kakršni se še niso nikdar dosegli. Po zmagovitih bitkah na zunanjih bojnih črtah tvori to sramoten poraz v notranji črti. Nasprotno! Popustiti moramo našo obrambno postojanko in zaklicati tudi našim bratom v rajhu: Neizbrisljiva sramota bi zadela 80milijonski nemški narod, če ne bi mogel s krivdo obloženega vsiljenega češko-slovanskega sovražnega delca, ki se vedno bolj napihuje, zvezati tako, da ne bi bil nikdar več sposoben udarca, ki bi lahko zopet do svetovne vojske privedel. Ubožno spričevalo bi si izstavili, če se ne posreči, da nekdajno nemško deželo zopet germaniziramo. Narodno častno stališče zahteva, da se ne umaknemo, marveč da držimo in osvojimo proti vsem sovražnikom zemljo naših pradedov.

Nemško-avstrijske nekdajne nemške zvezne dežele — s Trstom vred — morajo tvoriti prvo in najvažnejšo nemško naseljevalno deželo državljanom nemške države, trgovinska pot Hamburg - Dunaj - Trst se mora za vse večne čase odpreti; Trst sam mora postati nemško pristanišče. Načrti Jugoslovancev, ki poželjivo gledajo na nemško »Südmärko«, se morajo razbliniti ob skupnem odporu vseh

LISTEK.

Obisk v Ogleju.

Ne smem pozabiti na slovo od tebe, preden odhajamo dalje! Tvoj veličastni stolp nas je pozdravljaj oddaleč, ko smo zrlji z kraških grebenov v furlansko ravan in nas opominjal: Sursum corda! Skoraj 900 let se že dviga ta ogromni spomenik krščanstva proti nebu. Sedanja vojska mu je prizanesla. Stolp, kakor tudi bazilika sta popolnoma nepoškodovani. Italijani so pustili vse nedotaknjeno. Izginila je iz bazilike samo krasna olinata slika, ki je visela znotraj nad velikimi vrati (oglejski patrijarh sv. Pavlin blagoslovilja furlansko-slovensko vojsko, ki gre nad Obre — glej letošnje »Življenje svetnikov« v družbi sv. Mohorja str. 63). Odnegli so jo baje v Firence.

Nad vse veličasten je utis, ko stopiš čez prag. Treba pa je po nekaj stopnicah nizdol, kajti sedanji tlak je dober meter nižje od prejšnjega. Stojimo namreč na tleh prvotne oglejske bazilike iz 4. stol. po Kristusu. Ves tlak je sestavljen iz majčkenih pisanih kamenčkov (mozaik), tako, da se ti vrsti slika za sliko, nekatere iz sv. pisma, tako zgodba preroka Jona, razna pomembna znamenja (simboli) za verske skrivnosti itd. Ta tlake bil odkrit ravno zadnja leta pred vojsko, še preden

je Lah zasedel te kraje. Izpod beleža so se pokazale tudi zanimive slike v prezbiteriju (preblašena Devica z božjim Detetom (»Maria Aquilejensis«), obdana od angelov in apostolov). Stropa ladja nima. Tramovje strešnega odra je na spodaj bogato okrašeno z raznimi barvami.

Dragocena umetnina je tabernakelj na zgornjem stranskem oltarju, na evangelijski strani, kjer se brani Najsvetejše. Ves tabernakelj ni drugega kot velik, lepo oblikovan oblak iz snežnobelega kararskega marmorja, v katerem plavajo angelске glave. Na ovalnih, bogato pozlačenih vratih je vzbočena podoba Gospodovega vstajenja.

Nasproti temu oltarju stoji ob stebru, ki loči srednjo ladjo od stranske, na kamenitem polsteburu druga mogoče še večja umetnina: doprsni kip umirajočega Kristusa. Izraz napol zaprtih oči, smrtna solza, bolestno skrčene ustnice — kaj tako naravnega in obenem tako božjega, kakor je načrtano v tem obrazu moža bolečin, ne vidiš zlepa kje drugod. Videl sem visoke vojaške dostojanstvenike, med njimi umetniško izobražene; vsak je strmel nad tem obrazom in ni imel izraza, da bi dopovedal svoje začudenje nad to krasoto. Kip je delo laškega vojaka.

Ob nasprotnem stranskem oltarju na moški strani stoji drugi spomenik iz vojne. Italijani so hoteli lani na vernih duš dan posebno slovesno obhajati v baziliki spomin na padle vojaške. Od stropa so namestili obesiti velikanski lestenec v po-

dobi križa s štirimi ramami. Popolnoma izdelan, bogato pozlačen, sloni ob ograji.

Posebno skrbno je urejeno pokopališče za cerkvijo, kjer leži mnogo častnikov in vojakov. Med nagrobnimi spomeniki je mnogo umetniških del, nekaj v slogu starokrščanskih sarkofagov.

Leta 1915 na vernih duš dan je po mrtvaškem opravilu govoril na pokopališču pesnik d' Annunzio. Žal, da je vojska tudi mnogim italijanskim duhovnikom zmešala glave, zlasti mlajšim, ki so vsi prevzeli »svelega egoizma« in blazne laške osvojevalne politike za »večjo Italijo« (»per la piu grande Italia«)! Ni je skoraj molitvice, ki se daje laškim vojakom v roke, da ne bi pričala o tem.

Pri rokah imam mali molitvenik za italijanske vojaške (»L'amico del soldato« — »Vojakov prijatelj«). Zada ima pesmi (Canti per la Messa del Soldato) in v prvi (v čast preblašeni Devici) se glasi druga kitica:

Un solo accento, dell'alme il grido,
ci versa in seno l'antico duol;
e Tu, redenti da l'Alpe al lido,
ridona i figli al patrio suol.

To je: »En sam glas, klic duš, nam vzbuja v prsih staro bolečino; in Ti podari sinove, odrešene od Alp do morskih obal, očetni zemlji.«

Prav v tem oziru je zanimiv napis, ki se sveti v rdečih črkah na beli marmornati plošči zadaj na zunanji steni bazilike za velikim oltarjem. Napis se glasi v slovenskem prevodu takole:

»O Akvileja (Oglej), gospa žalosti kraljica bolečin! Ti braniš prvine krepkos v grobovih zemlje, v senci zamišljenih cipres. Varuješ pod travo prve mrtve, deštvo svete krvi in takorekoč nanovo cvetelo mučeništvo, ki obnavlja v tebi melodijo. Mati (Rim) kliče. In v tebi se pričinja pesem. Globoko v tebi se pričinja pesem. Himna neumrljivih se pričinja, kadar se dviga božji kelih. Vsem živim trepetu srce v prsih. Žrtev gori med alpami in morjem. — Gabriele d'Annunzio. Salmi. 7. nov. 1915.«

No, tudi pri nas se je »svojedobno smrt na bojišču identificirala z mučeništvom. Ne moreš razumeti, kako je cerkvena oblast (tedaj je bil seveda tam nastavljen duhovnik iz Italije) dovolila vzdati tako blasfemijo na cerkev.

Oglejski muzej je popolnoma nedotaknjen. Sedanjega ravnatelja dr. Abramčiča je laška vlada pustila na njegovem mestu. Vse zbirke (omare) so zapečatili. Sumili so avstrijskega ravnatelja, da iz zbirke krađe in prodaja, kakor nam je ravnatelj sam z nasmehom na ustih pripovedoval. Nehote so mu s tem stališče mnogo olajšali.

Ravnateljev sluga in pomočnik obnavlja v svoji delavnici ravno krasen rimski mozaik (Evropa jezdi na biku preko Bospora). Čudovito lepo delo, zlasti v barvah! V nekotiki razdalji ga ne moreš ločiti od slike.

Na dvorišču v levem oglu vrta je umetniška delavnica italijanskega vojaka.

Nemcev, tu naj se preskusi nemška skupnost: Gemeinbürgschaft, tostran in onstran. (Misli se na Avstrijo in na Nemčijo. Op. ur.) Morejo li po uspehih in skušnjah vojske Nemci mirno gledati, da hoče avstrijska vlada, kateri naši zaslepljeni odposlanci ljudstva dovoljujejo proračun, Jugoslovanom ustanoviti v Trstu mornariško šolo, da morejo Korošec in tovariši v okrilju ravno te vlade ustanovljati jugoslovanski hujškajoči časopis in predlist na Dunaju in da sme Živnostenska banka na hrvaški obali graditi novo slovansko ladjedelnico »Kroatia«?

Nato dr. Ursin pripoveduje, da mu je hudo, ker vlada Čehom in Jugoslovanom na ljubo odlaga rešitev nemških belangov in da jih nemški češki poslanci ne smatrajo za resne zahteve, marveč jim gre le za to, da rešijo z njimi svoje mandate.

Ko je Velenec tako odklonil zahtevo čeških Nemcev, pa zahteva, da, ker sedanja zveza z Nemci ne štiti dovolj nemštva v Avstriji, se mora ustanoviti taka zveza, ki bo nemštvo v nekdanjih nemških avstrijskih deželah trajno zavarovala. Ustanovi naj se nemška »Gemeinschaft« v Nemčiji in v Avstriji.

Sporazumno s svojim voditeljem Schönererjem pa dr. Ursin predlaga, naj sklenejo Nemci vzhodne marke zvezo z Madžari. Nato pravi:

Zveza z Madžari se more le skleniti, če se Ogrji obvežejo, da se bo trajno varovalo posestno stanje in narodni, gospodarski in kulturni belangi Nemcev na Ogrskem.

Nemci vzhodne marke se morajo pa obvezati, da bodo nastopali v prvi vrsti za personalno unijo z Ogrsko, za samostojno ogrsko armado in za carinsko zvezo z njo.

Nato izvaja oklic: »Te predpogoje Nemci v vzhodni marki lahko sprejmejo, ker je svobodna Ogrska naš najboljši zaveznik, saj ji groze isti sovražniki, kakor nam. Svobodna, močna Ogrska bo, ker to zahteva njena korist, najnavdušenije branila tudi velenemške belange proti istim sovražnikom. Če se doseže edinost pred koncem vojske, da se preprečijo vse sovražne spletke, se, ako se, kar zahtevajo vsi Nemci, podeli Galiciji posebno mesto, lahko upravičeno upa, da postanemo Nemci v vzhodni marki v lastni svojih očetov hiši gospodje. Izvesti se mora to brez poslancev, ki so pozabili svoje dolžnosti, in sicer skupno z enako mislečo »Gemeinbürgschaft« v Nemčiji in na Ogrskem.

Heil orožnemu bratstvu Nemčije, nemške vzhodne marke in enako misleče Ogrske!»

Ferman, ki ga je zopet enkrat izdal verski odpadnik Schönerer Velenemcem, je še posebno zanimiv zato, ker nam Slovanom v Avstriji napoveduje vojsko, vojsko z orožjem. Puške iz rajha in orszaga naj uredi ustavno vprašanje v Avstriji. Vprašati se moramo, ali mu bodo Ogrji pritrdili? Mogoče, a mogoče tudi ne. Velenemcem ne gre namreč le za pot Hamburg-Dunaj-Trst, ki vodi sevega preko trupel Čehov in Jugoslovanov; gre jim tudi za pot po Donavi v Črno morje, v Carigrad, Bagdad

kiparja. Tu stoji morda najkrasnejši umotvor, kar se jih je spočelo med sedanjo vojsko, a žal, nedovršen. Imel je biti to veliki skupni nagrobni spomenik padlim vojakom na oglejskem pokopališču.

Okrog treh metrov visoka, nad poldrugi meter široka skala iz kararskega marmorja tvori ozadje. Iz nje stopa v visoko vzboklem reliefu križ s Kristusom, ki objema z desnico umirajočega, napol nazaj naslonjenega, klečečega vojaka; pri nogah mu leži mrtev tovariš. Kristus je izdelan nekako do ledij popolnoma, vojaka šele površno izklesana. Zraven stoji model iz mavca v isti velikosti. Kristusov obraz ima silno ljubezniv in mil izraz. Cela ideja je, dasiravno ne originalna, vendar zelo lepa. Kristusov kip, ki smo ga omenili v baziliki, je od istega umetnika. Kakor nam je pravil ravnatelj je bil umetnik preprost italijanski vojak-rekonvalescent, po poklicu kipar (Ettore Furlan iz Florence). Baj se bo poskrbelo, da pride po končani vojski kip dovršit.

Za slovo stopimo še v visoki, ogromni zvonik, zgrajen v enajstem stoletju po večini iz kamenov rimskega gledišča stare Akvileje. Po njegovem vzorcu so zgrajeni večinoma zvoniki po Primorskem in Vipavskem. Z lin je čaroben razgled. Odtod se je laški kralj štirinajstkrat koprneče oziral proti Trstu. Pa se ti tudi vidi skozi daljnogled, da bi kar segel po njem!

Solnce tone, pa ne »za visoke gore« ampak v širno, globoko morje. Tam od solnca, ki čudovito žari kakor ogromna krvava krogla, se širi blesteča, široka cesta preko lahno se zibajočih valov naravnost sem do nas. Tja na zgornjo stran že zagrinja večerni mrak snežne planine v svoj mrtvaški blede plašč. Žrtev tam zgoraj na gorah je dogorela, krvavo plamt le še tam spodaj ob morju. Kdaj se odpre tudi tam zlata, svetla cesta, ki nas popelje do solnca...?

L. K.

in v Indijo, kar je Schönerer seveda modro zamolčal, da pridobi Ogrje proti nam Slovanom v monarhiji. Jasno je ko beli dan, da monarhija ne more ostati, kakršna je, če grozi manjšina v njej večini z vojsko in podjarmljenjem. Avstrija je na razpotju; pazi naj, kam se obrnel!

Samoodločba Kočevarjev.

S samozvestjo, ki bi bila komaj razumljiva, če bi se po strugi Rinze pretakala vsa politična modrost sveta, je kočevska duhovščina poslala v nemško časopisje okrožnico o jugoslovanskem vprašanju. Nikakor ni zameriti Kočevarjem, da so se oglašili, ko gre za uresničenje samostojne države na jugu; pravica in politična previdnost zahtevata, da povedo svoje misli, ker se bo z jugoslovanskim vprašanjem reševalo tudi vprašanje njihovega malega ozemlja. Toda način, kako so to storili, je zelo neprikladen. Trinajst imen iz Kočevja, Starega Loga, Mozlja, Srednje vasi, ali kakor se že imenujejo ti kraji na Kočevskem, je podpisanih pod izjavo, ki dokazuje, da je deklaracija škodljiva veri, dinastiji, slovenski kulturi, gospodarstvu, da je utopija; ta izjava, podpisana s trinajstimi imeni na Kočevskem, uči vso slovensko duhovščino prave politike in drzno apostrofira škofa samega; ta izjava, skovana v Kočevju, taji pravzaprav jugoslovansko vprašanje, ki se z njim peča Dunaj, Berlin, Washington in Pariz, in proti enotnemu klicu sedmerih milijonov, klicu po samostojnosti in svobodi, ponavlja svoj veto, podpisan s trinajstimi imeni. Slednjič zahteva, naj dobi Kočevje svojo avtonomijo, če že pride do tega, da se Avstrija preuredi.

Ne mislimo, da je potrebno, pobijati izvajanja trinajstih kočevskih politikov. Te očitke smo slišali premgogokrat od nemško-nacionalnih listov in glasila deželne odbora. Vemo, da se naši nasprotniki prepričati ne dajo, samo sila razmer jih bo naučila pameti. Toda o zahtevi po kočevski samoodločbi in avtonomiji moramo govoriti.

Povedati moramo takoj, da ne branimo drugim, kar zahtevamo sami zase. Kadar pride do tega, da samoodločba ne bo dvoumno načelo, ampak dejanje, bodo tudi naši nemški sodeželani v Kočevju odločali o sebi, kakor se jim bo najbolj primerno zdelo. Odločijo se lahko za avtonomijo v najširjem zmislu; svoje meje bodo lahko kulturno in jezikovno zavarovali, da bodo varni pred vsakim vetrčkom vzhodne kulture, ki se je boje, in pred vsakim slaviziranjem. Proglase se lahko, če se jim prav zdijo, za samostojno republiko. Naj ne mislijo, da si Jugoslovani žele uteseliti 18 tisoč Kočevarjev, kolikor pravijo da jih je; mi jih ne potrebujemo, ker bi shajali s tem, kar imamo. Razume se pa, da je predpogoj, da se tudi slovanskim manjšinam v nemškem ozemlju zagotovi ista mera svobodnega narodnega razvoja, kolikor je Nemci zahtevajo zase.

Tu ne bo torej nobenih nasprotij in zato je tem bolj čudno, da se Kočevarji tako upirajo uresničenju majniške deklaracije. Proti njej so tam, kjer imajo premoč, proti njej so tudi pri nas, kjer so v manjšini. Vendar je položaj te manjšine tak, da si ne morejo želeiti bistvenih sprememb. V Kočevju ima 18 tisoč Nemcev svojega državnega poslanca, na Koroškem je 120 tisoč Slovencev v nevarnosti, da ostanejo brez poslanca. 18 tisoč prebivalcev ima na Kočevskem svojo popolno gimnazijo, medtem ko nimajo Slovenci na Kranjskem nobenega popolnoma slovenskega državnega zavoda. V vsem okraju grofa Barba nimajo tisoči Slovencev ene ljudske šole. Slovenci na Kočevskem ne smejo slišati božje besede v materinem jeziku — slovenščina je pregnana v mrak in šepetanje spovednic. Kočevska gimnazija je imela pred vojsko komaj 120—130 učencev, a je vendar obstajala in v Ljubljani se je ustanovil še nov nemški zavod. Nemškemu dijaškemu podpornemu društvu je dež. odbor na Kranjskem med vojsko podvojil podporo, medtem ko je prošnjo slovenskega akademičnega društva odklonil. 18.000 Kočevarjev ima svojo posebno obrtno šolo. Ali bi jim torej avtonomija mogla dati kaj več, česar še nimajo?

Nič nimamo zoper nemško samoodločbo. Ne upiramo se nemški zahtevi, da morajo biti varni pred nasiljem in raznarodanjem. A če se postavljajo po robu, kadar mi zahtevamo isto zase, bomo morali drugače govoriti z njimi. Kočevarji naj bi se zavedali, da se jim na Kranjskem dobro godi, mnogokrat v škodo slovenskega življa. Naj torej ne izzivajo; to jim ne bo v prid.

Občni zbor „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“.

Maribor, dne 13. svečana. Danes se je vršil tu občni zbor »Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug«, ki je bil prav dobro obiskan; udeležilo se ga je 33 delegatov zadrug. Predsedoval je predsednik »Zveze« g. Zupan. V »Zvezi«

učlanjene zadruge imajo 2033 članov. O delovanju je poročal g. Petovan. Pri volitvi je bil soglasno na novo izvoljen stari odbor. Posl. dr. Verstovšek je pozdravil zborovalce v imenu »Jugoslovanskega kluba«. Govoril je obširno o organizaciji slovenskega obrtništva na Štajerskem. Povdarjal je potrebo, da se stroji, ki se sedaj rabijo v raznih vojaških delavnicah, po vojni izroče obrtnim zadrugam, utemeljeval potrebo strokovnega časopisja in stalne pisarne. Konečno je priporočal obrtnikom, naj se drže svoje »Trg. obrtne zadruge« in naj se otresejo vsake tesnosrčnosti.

Deželni poslanec dr. Kukovec je govoril o raznih težnjah in bodočih nalogah jugoslovanskega obrtnika. — Gosp. Zdravec (Središče) je tožil o razmerah, v katerih živi slovenski obrtnik in ki ga takorekoč po sili raznarodujejo. — Sprejete so bile naslednje resolucije:

1. Zahteva se posebna trgovsko-obrtna zbornica za Spodnje Štajersko s sedežem v Celju.

2. Ustanovi naj se zadrugi inšpektorat za Sl. Štajersko ali pa naj prideli obstoječemu obrtnemu inšpektoratu v Gradcu slovenščine zmogljivega uradnika.

3. V državnem obrtnem svetu ima Štajerska 4 člane, med temi nobenega Slovence. Zahteva se zato od vlade, da imenuje v ta svet tudi Slovence.

Poslanec dr. Verstovšek se naproša, da izroči te resolucije na Dunaju. — Dr. Verstovšek je povdarjal potrebo, da te resolucije izroči na pristojnih mestih posebna deputacija obrtnikov pod vodstvom poslancev. Toda priporočaj, naj se radi ne stalnosti sedanjih razmer s tem potrpi za sedaj. Mi smo sedaj v boju na vsej črti in zato se ne moremo spustiti v odurne kravje kupčije. Dunajski birokratje računajo sicer, da začenem zopet omahovati in se spuščati v razne kompromise. A se motijo. Mi stojimo ali pademo s svojimi zahtevami. (Živahno odobravanje.)

Gospoda Horvat (Središče) in Volk (Šoštanj) sta opisovala težave obrtnega stanu pri nabavi surovin; niť sukanca ne dobe.

Po zaključenem oficijelnem zborovanju je g. Rebek (Celje) poročal o zgodovini slovenske zadrugne organizacije na Štajerskem in težave, s katerimi so se imeli boriti prvi organizatorji slovenskih obrtnikov na Slov. Štajerskem. Končno je bila z velikim navdušenjem sprejeta resolucija v prilog jugoslovanske deklaracije.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Kako so postopali s kaplanom Francetom Osolnikom.

Dr. Korošec in tovariši so vložili na domobranskega ministra naslednjo interpelacijo: Ob izbruhu vojne se je tedanji bogoslovac Franc Osolnik, ki je študiral v salezijskem bogoslovju v Foglizzi pri Turinu, vračal čez Pontošo v domovino, da bi šel k vojakom. V Trbižu so ga orožniki nenadoma aretirali, čeprav se je lahko izkazal in je poseben predložil potrdilo c. kr. konzulata v Turinu, kjer je bila potrjena njegova identiteta in namen vrnitve v domovino. Pri telesni preiskavi je orožniki posebno razburilo latinsko pisanje škofa, ki potrjuje, da je Osolnik prejel nižje redove. Kakor pri vseh takih dokumentih, stoji pred imenom križec († Eppus) in so podpisane priče. Kljub temu, da je okrajni sodnik priznal, da ne ve, zakaj je Osolnik aretiran, ga vendar ni izpustil, marveč ga je drug dan, 10. avgusta 1914 izročil nekemu iz Celovca došlemu avditorju. Ta gospod, njegovo ime je žal neznan, si je nadel nalogo, da napravi iz tega težak vohunski slučaj. Križec pred škofovim imenom ga je neznanško razburil, pravtako tudi pri njem najdene latinske preparacije in piščalka, katero je kot nadzornik gimnazijalcev rabil pri pouku latinsčine oziroma pri raznih igrah. Mesto da bi spustil očitno nedolžnega bogoslovca, ga je poslal v spremstvu orožnika z nasajenim bajonetom po železnici v Beljak. Ker ni vlak dalje vozil, so Osolnika v Beljaku zaprli. Orožniki, ki bi ga morali spraviti v Celovec, so zamudili vlak in tako je moral ubogi mladenič dvakrat skozi mesto, obdan od kričeče množice. Izpostavljen je bil najhujšim žalitvam tudi po celovških cestah, kjer je »fino« prebivalstvo tulilo: »Ubite ga, farja!« Pri policijskem uradu so bogoslovca z veseljem sprejeli: »zopet en far!«

Od 15. avgusta do 21. septembra se je nahajal Osolnik v skrajno težavnem položaju v garnizijskem zaporu v Celovcu, ne da bi ga kdo zaslíhal. Njegova pisma so inhibirali, njegovo na c. kr. sodišče Celovec poslano vlogo vrnil kot »nerazumljivo«. Vsed stradanja je Osolnik v ječi zbolel. Od 11. ure dopoldne do jutra prihodnjega dne ni dobil nikdar grizljaja. Jedilno orodje, posebno vilice in žlica, je bilo umazano, v ječi je našel ščurke, stene in dr. Polkani vojaški zdravnik je pri vratih glasno rekel: »V Gradcu vsak dan obešijo par takih farjev, to nič ne de.« Skozi tri dni je mladenič jedel le malo skodelico čiste juhe in ničesar drugega. To mu je nemški zdravnik predpisal kot zdravilo za njegovo stradalno bolezen.

Zahtevo, da bi ga zaslíhali, so vedno odklanjali, med tem ko so ga pozneje dostikrat zaslíhali.

Dne 21. septembra 1914 je orožnik prepeljal Osolnika v Gradec in sicer od Maribora dalje v društvu vkljenjenega potepuha, kar je pri prebivalstvu seveda povzročilo velikansko pozornost.

Dne 23. septembra 1914 je prišla rešitev. Profesor bogoslovja dr. Lambert Ehrlich, ki je poznal bogoslovca iz Trbiža, je prepričal vojaškega sodnika, da je križec običajna oz-

načba vsakega škofa. Ta okoliščina je bila usodopolna za mladega moža pri c. kr. oblasteh!

46 dni je bil Osolnik v ječi, ne da bi se informirali o njem! Ne da bi ga sploh zaslíhali! Slutiti moramo, da je bil le grd namen vojaških in civilnih organov, da mučijo in žalijo mladega moža.

Vprašamo gospoda domobranskega ministra: 1. Ali je voljan dati kaplanu Francetu Osolniku popolno zadoščenje za prestane krivice? 2. Ali je voljan uvesti preiskavo, kdo da je preprečil vlogo na c. kr. civilno sodišče Celovec oziroma kdo da je povzročil, da je vloga prišla nazaj kot »nerazumljiva«?

Preganjanje novomeških gimnazijcev.

Interpelacija poslancev dr. Korošca, dr. Ravnharja in tovarišev:

Več gimnazijcev v Novem mestu, ki so postali žrtve maščevalnosti svojega nemškega tovariša, je bilo brez pravih dokazov pred domobranskim sodiščem v Ljubljani radi namišljenih, državi nevarnih besed obsojenih na večtedenski zapor.

Posledica teh kazni je bila, da so dečke disciplinarnim potom izključili iz šole, vsled česar jim je bilo nadaljnje šolanje zaprečeno ter so na svoji bodočnosti več ali manj okodovani. Ti gimnazijci, ki jim besed, radi katerih so bili obtoženi, v nobenem oziru niso mogli dokazati, so slovenske narodnosti. Razsodba se je izrekla brez pravih prič in ne da bi se bil dopustil protidokaz.

V Novem mestu je živel v letih 1912 do 1915 nemška uradniška družina po imenu Mazanec pl. Engelhardswall. Sin te družine je kot edini Nemec obiskoval tamošnjo gimnazijo. Deček se je izprva s svojimi tovariši precej dobro umel. Ko se je pa začela vojna in je moral njegov oče k vojakom, je postal, čimdlje je bil brez očetove roke, predzren in nadut. Svoje tovariše je neprestano izzival in jih psal za »vindišarske pse« in podobnim. Ko so povodom vojaških transportov prihajale slovenske čete, se je z izzivalnim namenom okrasil s hrastovim listjem in klical: »Slovanska kuga prihaja!« Celo mirne pasante je ta deček nadlegoval. Neki ženi je grozil z samokresom v roki in rekel: »Te vindišarske pse bi najraje postrelil.« In ko so si tovariši nekoč sami poiskali pravice, se je ogorčeno pritožil; a stvar se je iztekla tako, da sta bila oba dela disciplinirana. To ga je razkašilo in mislil je na maščevanje. Postal je še predzrejši. Smel in nadut je bil celo nasproti svojim profesorjem. Končno so mu tla v Novem mestu postala prevročja in družina se je preselila na Dunaj.

Tisti čas sta bivala v mestu dva častnika; enemu je bilo poverjeno mestno poveljstvo in cenzura; drugemu, ki je bil celo aktiven stotnik, pa ogleduška služba. Ta dva častnika sta bila za nad vse miroljubno novomeško prebivalstvo pravi strah. Povsod so bili nastavljeni ogleduhi. Nihče ni bil varen, da lepega dne ne bi bil ovaden radi veleizdaje. Povsod sta izzivala, sovražila vse, kar ni bilo nemškega, ter vodila proti cesarju zvestim meščanom pravo preganjanje. Posebno nedolžni dijakji so bili cilj ponovnih napadov in insultov. Ta dva častnika sta bila z družino pl. Mazanec v tesnem prijateljstvu ter sta jo skušala v uporabo svoje vojaške oblasti ob vsaki priliki maščevati za namišljene krivice, ki so se neki godile njenemu sinu na novomeški gimnaziji.

Pozvala sta Mazanca, ki je bil v tem že nad leto dni na Dunaju, naj jima dá na razpolago kakšno kazensko gradivo proti novomeškim gimnazijcem, kateremu pozivu se je Mazanec tudi odzval. Na podlagi cele vrste obdolžitvev so uvedli proti dijakom obširne poizvedbe, in sicer najprej potom pristojnega državnega pravdnika, ne da bi poznali imena krivcev. Ovajalec se boja ni mogel več spominjati imen, ob katerih »se lomi jezik«, kakor se je sam izrazil. Šele potem, ko so prišli po nalogu preiskovalnega sodnika dostavili imenik učencev, je izbral nekaj svojih prejšnjih tovarišev, s katerimi je bil imel zadnji čas kakšen prepri. Enega izmed teh očitno zato, ker je bil našel nek Mazančev pismo, v katerem je sramotil Slovence ter je vsebino povedal svojim tovarišem v šoli. Državno pravdnikstvo je nato uvedlo najboljše poizvedbe. Zaslíhali so vse v Novem mestu bivačice Nemce, da se izjavi o gimnazijski mladini. Uspeh je bil tako ugoden, da so morali postopanje radi pomanjkanja dokazov in stvarnega dejanskega stanja ustaviti.

Sedaj so preiskovalne spise odstopili vojaškemu sodišču. Le-to je s svoje strani tudi takoj uvedlo poizvedbe, a dolgo časa ni moglo dospeti do nikakega zaključka, ker mu je očitno manjkala vsaka podlaga za obtožbo. Šele potem, ko je preje omenjeni ogleduštveni častnik poslal armadnemu poveljstvu rezervatno poročilo, ki je vzbudilo med osebami, ki so ga slučajno čitale, največje ogorčenje, je začelo preiskovalno vojaško sodišče proti dijakom tožbo po § 65. a k. z.

To rezervatno poročilo je onisavalo novomeško prebivalstvo kot protidinstično in nepatriotično, gimnazijsko mladino kot v srbofilnem duhu vzgojeno, ter je pozivalo na neposredne odredbe proti njej. Jasno je, da je moral rezervat take vsebine na vojaški oblasti vzbuditi pozornost in jo nagneti do najostrejših odredb.

Sedaj so o opisnem kazenskem slučaju odredili razpravo. Ves način postopanja na razpravi je navzdoče starše obtožencev v naprej poučil, da bo njen izid zanje žalosten. Razbremenilne priče, ki jih je predlagalo zagovornikstvo, so kratkoma odklonili, zato pa zaslíhali priče, ki so bile za dokazilo postopanje docela brez pomena. Obsodba se je potem izrekla brez prič in brez dokazov, kajti, kakor je pripomnil vojaški pravdnik v svojem govoru: »Le ena priča je tu, namreč ovajalec, toda samo ta edina nam popolnoma zadošča. Njegov odkriti, svobodni nastop nam jamči za resničnost njegovih izpovedi; tudi njegova mati nam je zagotovila popolno verodostojnost svojega sina.«

Mimogrede naj omenimo, da sta Mazanca dan poprej sprejela na kolodvoru dva častnika, eden izmed nju štabni častnik.

Vojaški pravdnik je kazal v svojem govoru očitno sovraštvo proti slovanskemu narodu, ki se je na strasten način izražalo ob vsakem govornem obratu, tako da se je čutil zagovornik prisiljenega, da je njegove sovražne in žaljive napade najodločneje zavrnil, posebno pa njegovo trditev: »Na Kranjskem se je zbudilo domoljubje šele ob izbruhu italijanske vojne.«

Za presojo kazenskega slučaja je tudi vredno omeniti, da priča ni vedel navesti ne kraja ne časa inkriminiranih besed. Eden obtoženih dečkov je bil obdolžen, da je rekel:

»Pri vojakih se je treba učiti nemško, pojdemo rajše k srbskim vojakom.«

Te besede zvane pač dovolj otroče, da se more prav presoditi njih pomen — če so bile res padle. Neverjetnost teh besedi pa potrjuje tudi okolnost, da je dotični deček že itak skoraj popolnoma znal nemški, torej ni imel nobenega povišja, da bi se kakor koli izrazil proti učenju nemščine, ki mu vendar ne bi prizadevala nobenih težav.

Radi boljše orientacije bodi pripomnjeno: Rečeni deček je bil tedaj, ko je bojda napravil gorjop opazko, star komaj 14 let. Miren, dobro vzgojen otrok, ki so o njem podali njegovi učitelji najboljše mnenje. Kdor pozna družino v zvezi z izpolnjevanju dolžnosti osi-velega državnega uradnika, ki uživa splošen ugled med someščani, ki ni zmožen politiko-vanja, kamo-li državni nevarnih besed, da tega leži na dlani, da je postal deček žrtve sovraž-nega obrekovanja in fanatičnega prevzetja.

Znamenito je tudi, da izpovedbam novo-meških profesorjev na sklepni razpravi po pripisavali nobenega pomena, nasprotno so pa našle izjave dunajskih profesorjev, čeprav je bil priča tedaj šele malo mesecev na dunajski gimnaziji, napolnolneše priznanje.

Predaleč bi zašli, ako bi se hoteli spuščati v podrobnosti tega, za slovenski narod v obče in za kaznovanega in njegove domače po-sebej žalostnega in obžalovanja vrednega do-godka. Pripomnimo naj le še, da izvršba raz-sodbe za težko prizadetega dečka ni ostala brez škodljivih fizičnih in moralnih posledic. Poslej je postal deček, v zavesti, da se mu je storila velika krivica, otožen, tih in ogorčen. Tudi njegovo zdravje se je vidno poslabšalo.

Vprašamo celokupno vladno:

1. Ali je pripravljena priznati, da nemško-nacionalni častniški zbor v svojem slepem fanatizmu in sovražstvu rovari po najmirnejših krajih in ne da bi uvidel, da država na teh vojnih proti otrokom nima najmanjšega in-teresa, išče le osebnih ciljev;

2. ali je pripravljena preiskati, pod kakšnimi vplivi se je ves kazenski slučaj proti novomeškemu četničarju aranžiral, posebno, kakšen vpliv si je dovolil ogledstveni stolnik na vrhovnem armadnem poveljstvu;

3. ali je pripravljena naznaniti, kakšne skrivne spletke so končno dovedle do ob-tožbe, in sploh predložiti vse spise, da se vidi, kako »objektivni« sodniki in posebno vojaški pravdniki so v tem slučaju sodeli;

4. ali je končno pripravljena storiti ko-rake, da se odvrne od gimnazijcev vse škod-ljive posledice?

Burna seja italijanske zbornice.

Curij, 15. februarja. (K. u.) Včerajšnja seja italijanske poslanske zbornice je bila zelo burna.

Socialist Mazzoni se je pritoževal nad prepovedjo objavljanja sovražnih voj-nih poročil, posebno ker je eno teh pri-merno za dokaz, da so za kobariški poraz odgovorni voditelji in posebno mnogo proslavljeni Cadorna.

Odgovoru državnega podtajnika za propagando Gallenga je sledil pravi vihar »prilike vprašanja glede vojne indu-strije.

Radikalni poslanec Angeli je kot po-ročevalec pristojne komisije priporočal, da dá zbornica dovoljenje za kazensko zasledovanje socialističnega poslanca de Giovani, ker je v nekem vlaku rekel, da bi bila vojska že davno končana, če bi Italijani napravili isto kot Rusi.

Turati je dejal, da je italijanska vlada in takozvana demokracija storila vse, da bi nekdanji avstrijski režim postavila v najlenšo luč.

Nato je sledilo novo psovanje med pristihi vojne stranke, ki so klicali: bolj-ševiki! in med socialisti, ki so psovali pr-ve z visličarji, lakaji, osli itd.

Pri glasovanju je bilo kazensko zasle-dovanje poslanca de Giovani dovoljeno.

Poslanec Cotugno je dokazoval, da si je Italija s svojimi nacionalističnim pro-gramom odtujila balkanske narode in je doma kakor v inozemstvu sejala nezapa-nje in antipatijo.

Mnogokrat viharo prekinjen govor je imel poslanec generalni poročnik Ma-razzi, član parlamentarnega združenja. Po njegovem mnenju bodo osrednje države spomladi v prvi vrsti napadle italijansko fronto, kjer jim strategični, taktični, po-litični in moralni vzroki obetajo zelo dalekosežen uspeh. Govornik je skušal dokazati, da je kobariški poraz posledica italijanskih operacij na Banjšici in proti Grmadi in da bi se sovražni predor pač dal ustaviti, ne da bi bil potreben splošni umik. Odrejena preiskava mora biti bolj parlamentarnega značaja.

Med tem ko je skupina pristašev vojnih strank klicala: »Maksimalistični general!«, »Drugi Krylenko!« in podobno, je zaklical vojni minister Alfieri: V ime-nu bojujoče se armade in naše domovine prosim in vas zaklinjam, da ne govorite dalje.

Ministrski predsednik Orlando je ves rdeč od jeze dejal: Preiskava se bo raz-širila na vse faktorje kobariškega poraza, ne moremo pa dovoliti — in vi kot gene-ral morate imeti vzrok — da bi v seda-njem trenutku vso našo armado podredili preiskovalnemu postopanju.

Marazzi (nadaljujoč): Tudi jaz sem se bojeval na severni fronti. Moj sin je padel. Svojemu prepričanju se ne morem odpove-dati. Kritiziral je nato malo avtoritativ-no stališče glede napram vojnemu vod-stvu in končal med vsestranskim viharjem »pozdravom na spomin padlih in z vro-čimi željami za junaško se bojujočo ar-mado.

Kriza na Angleškem.

Iz Rotterdam se poroča 15. t. m.: Go-vori se, da je Lloyd George odstopil. V spodnji zbornici je v zadnji seji moral pre-bit strašen naval. Končno je Lloyd Geor-ge izjavil, če mu več ne zaupajo, naj spre-mene vladno. Potrjeno to poročilo še ni, pač pa javljajo »Daily News«, da bo za-hteval Lloyd George zaupnico, ko se bodo o novem vojnem kreditu pogajali. Adreso na prestolni govor je spodnja zbornica sprejela. Prvi angleški trgovski minister Runciman je izjavil, da se bo vsake prilike poslužil, da se prične z državni osred-njih veseli pogajati o miru. Včeraj smo po-ročali, da so polkovnik Repingtona zap-rli, ker je zapisal, kar se je v versailskem vojnem svetu govorilo. Lloyd George je poskušal pregovoriti posvet, naj bi pod-vzeli novo podjetje, a ni uspel. Zabil je temeljito razpravo o dejanski moči angle-ške armade in rekel, naj zavezniki ne upa-jo na angleške ojačbe. Končno je pa ope-racije na zahodni fronti praktično izčelil angleški generalni štab v Londonu in uro-pal maršalu Haigu njegovo zaslonbo. Re-pington je trdil, da bi bil Lloyd George rad udaril po Turkih, a se je ta našt izjalovil, ker se mu je Clemenceau upiral. V Fran-ciji zelo grajajo Lloyda Georga, ker je vo-jna organizacija doma pomanjkljiva in ker se varčuje. Versailski posvet je podelil zveznemu vojnemu svetu dalekosežna po-oblastila, vsled katerih praktično angleško vojno vodstvo ne bo razpolagalo z lastni-mi rezervami. Lloyd George je nadomestil Haighovo in Robertsonovo avtoriteto s svojo nadoblastjo in je za vse odgovoren, kar je pa le slabo tolažilo, če bi šlo narobe. Parlament naj nastopi, ker je Lloyd George dokazal, da ni sposoben Anglije v sedanji veliki vojski voditi.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. febr. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. febr. Veliki glavni stan:

Zapadno bojišče: Na Flanderskem v posameznih odsekih delovanje artiljerije in boji z minami. Oddelki nekega mornariškega polka so ob nekem pozvedovalnem sunku proti belgijski črti jugozapadno od Mannekonsvere ujeli 2 častnika in 26 mož. Severozapadno in vzhodno od Reimsa je sovražnik živahno poizvedoval. Pri Pru-nay in jugovzhodno od Tahure so se raz-vili živahni artiljerijski boji.

V gornji Alzaciji je bojevanje od časa do časa oživelo.

V januarju je znašala zguba sovražnih bojnih sil na nemških frontah 20 priveza-nih balonov in 151 letal, od katerih jih je 67 padlo za našimi črtami, ostala pa on-stran sovražnih postojank. Mi smo v boju zgubili 68 letal in 4 privezane balone.

Z drugih bojišč nič novega.

Ludendorff.

Italijansko poročilo.

14. februarja. Uničevalni ogenj obeh artiljerij v Judikarijski dolini, na južni Asiški planoti in ob srednjem toku reke Piave. Med Gardo in Adizo so naši drzni vojaki prekoračili več sovražnih žičnih ovir in na dveh mestih nepričakovano dosegli sovražne črte, pri čemer so po-bili nekaj straž in privedli nekaj ujetnikov. Vzhodno od mostišča Capo Sile smo z mi-no porušili izpostavljen sovražni postoj-anjo; posadka je vsled eksplozije pobita. Našli smo nekaj pušk.

Tri četrte nemških čet odšlo z vzhodne bojne črte.

Ženeva. »Petit Parisien« poroča iz Pe-trograda, da je skoro tri četrte nemških čet odšlo z ruske bojne črte. Tamkaj ni danes več na fronti niti težkih topov niti oklopnih avtomobilov. Tudi število lahke-ga topništva je znatno zmanjšano. Mlade zdrave vojske neprenehoma nadopolnjuje-jo s starejšimi letniki. Severna bojna črta je še vedno v vojnem položaju. Nasprotno pa ni na jugozahodni bojni črti nobenih nemških čet. Zdi se, da se število avstro-ogrskih vojakov tamkaj ni zmanjšalo, pač pa so odpeljali celokupno topništvo.

Mirovna pogajanja.

Zadnji seji v Brestu Litovskem.

Dunaj, 14. febr. (Kor. ur.) Zadnji seji nemško-avstrijske-ruske komisije za ure-ditev teritorialnih vprašanj. Na seji komisi-je 9. februarja je državni tajnik pl. Kühl-mann pribil, da se mnenja kljub temeljiti razpravi niso približala. Ne upa, da bi se na dosedanj način dosegel boljši uspeh. Če se še enkrat razpravlja, dopusti to le, da se razvidi, če je še mogoče dobiti izhod sporazuma.

Grof Czernin je izjavil: V brezplodni razpravi se že več tednov pečamo o vpraš-anju, kako naj bi uredili gotova teritori-alna vprašanja na ruski zahodni meji. Predlaga: O tem vprašanju naj se ne raz-pravlja in naj se zdi približe, če zavisi res

od teh izprememb mir ali ne. Trockij je odgovoril, da način, kakor ga umeva na-sprotna stranka načelo o samoodločbi na-rodov, pravzaprav to načelo odklanja. Me-ja na zahodu, katero predlaga nasprotna stranka, se mora presojati z vojaških in s strategičnih vidikov; to reč mora repu-stiti vojaškim prisednikom delegacije.

Nastala je pa nova težava z ozirom na stališče četverozveze nasproti Ukra-jini. Ukrajinsko ljudsko republiko pripo-znava; kakor je čul, so zastopniki četvero-zveze s pooblaščenici kijevske vlade pod-pisali mirovno pogodbo, ki se baje peča tudi z mejami Ukrajine. Dvomi, da bi ho-tele osrednje velesile doseči sporazum z vlado federativne Rusije. Izjavlja: Pogod-ba, ki se je baje podpisala s kijevsko rado, ne more biti veljavna za ukrajinsko ljud-stvo in za celo Rusijo. Državni tajnik pl. Kühlmann je nato predlagal, naj se odk-a-že vprašanje meje podkomisiji. Izjavil je, da ko se ta vojska konča, bo zasledovala Nemčija nasproti novi Rusiji vedno prija-teljsko sosedno politiko. Trockij je izjavil, da se strinja z ustanovitvijo vojaško tehni-čne komisije, ki naj bi ugotovila mejno čr-to južno od Bresta Litovskega. Pl. Kühl-mann se je nato pečal z vraščanjem umi-kanja čet. Trockij je izjavil, da bo Rusija iz Turčije umaknila svoje čete, kakor jih je iz Perzije.

Dne 10. februarja je zborovala dolo-žena komisija. Predsedoval ji je avstrijski sekčni načelnik dr. Gratz. Zbrali so se dvakrat. Govorili so v prvi vrsti vojaški strokovnjaki; soglasje se ni doseglo.

Ko se je pričela seja ljudske komisije 10. t. m., se je pečal pl. Kühlmann pred vsem s poveljem ruskega višjega povelj-stva, ki so ga širili med nemškimi četami, s katerim se naroča ruskim vojakom, naj prigovarjajo nemškim vojakom, da odsto-pijo proti njih sovražnikom. Trockij je iz-javil, da mu o kakem takem povelju ni nič znanega.

Rusija preneha vojsko.

Državni tajnik pl. Kühlmann je nato vprašal rusko delegacijo, če namerava še kaj izjaviti, kar bi omogočilo zadovoljivo rešitev. Trockij je nato izjavil, da je, ka-kor sodi njegova delegacija, po dolgih po-gajanjih prišla odločilna ura. Narodi prič-a-kujejo nepotrpežljivo uspehe mirovnih po-gajanj v Brestu Litovskem. Napadal je im-perializem na svetu in rekel: Rusija se no-če več vojskovati. Noče, da bi njeni vojaki prelivali kri za koristi ene stranke proti drugi. Rusija odvede zato svojo vojsko in svoj narod iz vojske. Rusija opusti vojsko in naznanja to vsem narodom in njih vladam, in zapoveduje, naj se popol-noma demobilizirajo vse armade, ki stoje zdaj nasproti armadam Nemčije, Avstrije, Bolgarije in Turčije. Njegova vlada pa od-klanja, da bi sankcionirala nemško-avstrij-ske pogoje. Rusija zapuša vojsko, a pri-siljena je, da se odpove podpisati mirovno pogodbo. Pl. Kühlmann je rekel na to, da se nahaja četverozveza pravzaprav v vojski z rusko vlado; pogodba o premirju je ustavila vojne nastope, ki se pa zopet pri-čno, če pogodba odpade. Prosil je, naj Trockij izjavi, kje da se zdaj nahajajo meje Rusije. Kühlmann je predlagal za bodoči dan plenarno sejo, a Trockij je izjavil, da je njegova delegacija izčrpala vsa poobla-stila in se mora vrniti v Petrograd. O vprašanjih, ki se morajo še rešiti, je rekel Troc-kij, da se lahko pogajajo o njih z brzojav-kami in potom zastopstev štirih zveznih velesil v Petrogradu. Sejo so nato zaklju-čili.

Mirovna pogajanja v Bukarešti.

»Secolo« je poročal iz Pariza: Tu-kajšnji poučeni krogi izjavljajo, da ni več mogoče zabraniti Rumuniji, da ne bi z osrednjimi velesilami sklenila miru. Če se sklene mir, bi morali opustiti podjetje v Solunu. Wolff je demoraliziral poročilo ne-kega dunajskega lista, da se odpelje pl. Kühlmann na mirovna pogajanja v Buka-rešt.

× × ×

Demobilizacija na Ruskem.

Berlin, 15. februarja. (K. u.) Ruski vr-hovni poveljnik zapadne in jugozapadne fronte Mjasnikov je izdal naslednje po-velje:

1. Demobilizacija armade se mora vršiti hitro, pri tem se mora ohraniti mir in red. Današnje stanje železnice zahteva, da štedimo z njimi.

2. Za izvedbo demobilizacije se mora-jo pri četah ustanoviti posebni organi z odbori in sovjeti na čelu. Pridobiti se mo-ra kolikor mogoče veliko delavskih mo-či, na kar sem opozarjal že v prejšnjem povelju.

3. Vsporedno z demobilizacijo se mo-ra organizirati rdeča garda. Več agitacije, več praktičnega dela v tej smeri!

4. Odbori, sovjeti in upravni organi čet morajo ostati na svojem mestu do zadnje minute.

Tovariši! Izpolnitev teh pogojev nam bo omogočila posledice vojske končno likvidirati in preiti k zdravi obliki varstva ljudstva, dežele in revolucije proti so-vražniku.

Politične novice.

+ Jugoslovanski klub ima sejo v to-rek, dne 19. februarja ob 10. uri dopol-dne. K seji so vabljeni brzojavno tudi dal-matinski poslanci. — Kar piše nemško časopisje o zadržanju Jugoslovanskega kluba v proračunski debati, so same kom-binacije.

+ Dr. pl. Seidler in grof Czernin se pogajata s strankami. Dr. Seidler išče ve-dine. Podpira ga grof Czernin. Oba se po-gajata s strankami. Czernin se je razgo-varjal s poslujočim predsednikom nemške krščansko-socialne parlamentarne zveze posl. Finkom ter s predsednikom zveze nemško-nacionalnih strank dr. Waldner-jem. Jutri so povabljeni socialni demo-kрати k ministrskemu predsedniku.

+ Skupni ministrski svet v Budimpe-šti. Budimpešta, 15. svečana. Tu se je vr-šil skupni ministrski svet, ki je trajal do dveh popoldne. Udeležili so se ga predsta-vitelji najvažnejših resortov obeh držav-nih polovic. Na dnevnem redu je bilo predvsem vprašanje prehrane in tozadev-no razmerje Ogrske do Avstrije.

+ Poljaki vztrajajo v najodločnejši opoziciji. Dunaj, 15. februarja. Tajništvo Poljskega kola je izdalo naslednji komu-niké: Pod predsedstvom barona Goetza se je vršila seja parlamentarne komisije Polj-skega kola. Poročal je načelnik o stališču Poljakov glede na mir v Brestu Litovskem. Parlamentarna komisija je odobrila soglas-no poročilo klubovega načelnika in skle-nila, da vztraja Poljsko kolo v najodloč-njej opoziciji. V obširni debati se je raz-pravljalo glede opozicijske taktike kola.

+ Priprave za nemško deputacijo k cesarju. Dne 9. februarja je sklical mari-borski okrajni zastop župane v okraju, ki jih je smatral za zanesljivo nemške. O čem se bo razpravljalo, iz povabil ni bilo raz-vidno. Reklo se je: »V važni zadevi.« Zbralo se je do 40 županov. Kmalu se je izkazalo, da ima sešatek namen, priprav-ljati deputacijo županov k cesarju, ki naj protestira proti uresničenju zahtev v ju-goslovanski deklaraciji. V tem smislu je govoril na shodu mariborski župan dr. Schmiderer. Poleg drugih govornikov je nastopil seveda tudi »Stajerček« urednik Linhart in ponavljal stare laži, da zahte-va deklaracija Veliko Srbijo na škodo Avstrije, dočim je on kot Slovenec za Av-strijo, zato proti deklaraciji. Navzočim županom so tudi povedali, da je že zapro-šena avdijska pri cesarju. O vsem po-trebnem jih bodo obvestili pravočasno.

+ Občinski odbor trga Tržič je v svoji seji 13. t. m. sklenil z vsemi slovenskimi glasovi proti dvema nemškima, da se iz-javlja za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika, odobruje postopanje po-slancev ter pozdravlja prizadevanje sve-tega očeta Benedikta XV. in cesarja Karo-la I. za mir. Nemška tovarnarja Gasner in Mally sta podala svoj protest.

+ Nezaupnica Dobernig. V gospo-darskem svetu celovške mestne občine so pred kratkim razpravljali o pomanjkanju kruha in moke v Celovcu. Obžalovali so, da se poslanec Dobernig za te reči nič ne briga in so ga pozvali, da se zgane. Do-bernig pa zato nima časa, ker se mora ukvarjati s — koroškimi Slovenci.

+ Za jedinstvo južnoslavenskih grana u Hrvatskoj. Pišejo nam iz Zagreba: Po-treba, da se sve južnoslavenske struje me-du Hrvatima zblize i da začetaj jedinstveni nacrt rada, izbija vse više na površinu. Činjenica je, da se kod nas više radi preko novinskih stupaca, nego u narodu. Mogao bi nas veliki momenat samo odluke zateći nepravilne. Potreba je jedinstvena organizacija Jugoslavena. Kako se čuje, poduzet će zastupnici Starčevićve stran-ke prava akciju oko organizacije Jugosla-venskog bloka. U tu svrhu imeli bi se na-skora sastati predstavnici srpske radikal-ne stranke, Starčevićve stranke prava, hrvatskog katoličkog siniorata oko »No-vina« i zastupnici novinstva.

+ Hrvatska volilna reforma je prišla v debato tudi v mažarskem parlamentu seveda v mažarski prestavi. Čudno je le to, na kak način pride hrvatska volilna re-forma v mažarski parlament, ker je Hrvat-ska v tem oziru vendar avtonomna.

+ Črnogorska dinastija proti združit-vi Srbije in Črne gore. Bern. Znano je že iz časopisov, da je največji del črnogorskih emigrantov za združitev Črne gore s Sr-bijo pod žezlom Karagjorgjevičev. Kralj Nikola in njegov sedanji kabinet pa na-sprotujeta tej združitvi. Črnogorski vojni in notranji minister Hajduković se je na-sproti dopisniku »Daily Chronicle« ogor-čeno pritoževal na »jugoslovansko zaroto proti Črni gori«. Tam obelodanjuje Hajdu-ković svoje aspiracije, po katerih bi se »morala razprostrirati Črna gora od Drine v Albanijo do Neretve in Drine na severni meji Hercegovine. Na severu Črne gore bi se morala na račun srbskega ozemlja izve-sti majhna korektura meje. Nadaljno rekti-fikacijo bi pomenila pridružitve Dalmacije Črni gori, kar bi prineslo Črnogorcem mor-sko obal, ki jim po naravnem pravu tudi pripada! Hajduković napada ob enem zelo

ostro Srbe in Jugoslovane, ki hočejo anektirati Črno goro. Krfsko deklaracijo imenuje infamni pakt, ki ga on smatra za najhujše nasilstvo. Nadalje najodločnejše protestira proti državi Hrvatov, Srbov in Slovencev pod žezlom Karagorgjevičev. Ako taka država že mora imeti kralja, potem bi mogel biti to najpopreje kak Petrovič-Njeguš; tako končuje črnogorski vojni in notranji minister Hajduković.

+ **Srbska skupščina in krfski pakt.** »Agenzia Volta« poroča, da se je pričelo zasedanje srbske skupščine 12. t. m. na Krfu, torej istega dne kakor italijanskega parlamenta. Srbska skupščina se bo bavila z zadnjimi dogodki na internacionalnem polju, v prvi vrsti pa s krfskim paktom, ki ga je sklenil Pasić v imenu srbske vlade z dr. Trumbićem v imenu jugoslovanskega odbora. »Secolo« poroča, da je prišlo v soboto 9. t. m. v Rim 52 srbskih poslancev, ki so na potu iz Pariza na Krf. V Rimu se niso nič mudili, ampak so takoj odpotovali naprej.

+ **Czernin in Seidler pri cesarju.** Dunaj, 15. februarja. Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da je cesar sprejel Czernina in Seidlerja istočasno v posebni avdienci.

+ **Dr. Glombinski cesarju.** Poljski listi priobčujejo pismo, ki ga je naslovil poslanec Glombinski na cesarja. Pismo se glasi: Mirovna pogodba v Brestu Litovskem, ki je bila sklenjena na škodo starih pravic Poljske, je vzbudila v poljskem narodu največjo žalost. Kakor se glasi ta pogodba, bo Poljska zopet deljena in sveta holmska zemlja pripade z obmejnimi poljskimi pokrajinami Ukrajini. Ta pogodba je bila sklenjena v popolnem nasprotju z mednarodnim pravom, posebno z akti dunajskega kongresa, ki so slovesno zagotovili enotnost in neodvisnost poljskega kraljestva, kakor tudi z določbami londonske konference iz leta 1863. Istotako tudi v nasprotju z pravicami poljskega naroda po samoodločevanju, ki so priznane tudi od nasprotne strani in z zagotovili zunanjega ministra grofa Czernina, ki jih je dal poljskim parlamentarnim zastopnikom. Žalost mojega naroda je tudi moja žalost. Z ozirom na težke krivice, ki jih je zadala mojemu narodu vlada Vašega Veličanstva in z ozirom po teh povzročene splošne žalosti mojega naroda, mi je nemogoče, da bi še dalje nosil vse one časti in odlikovanja, ki mi jih je naklonilo Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar Franc Jožef I. v času, ko je skušala biti avstrijska vlada še pravična nasproti poljskemu narodu. Vaše Veličanstvo blagovoli torej dovoliti, da vračam komandnerski križec Leopoldovega reda, ki sem ga prejel leta 1908. kot načelnik Poljskega kola in da odlagam dostojanstvo tajnega svetnika ter me črta iz tozadevnih seznamov. — Stanislav Glombinski.

+ **Narodni Listy zopet izhajajo.** Narodni Listy, ki so bili ustavljeni za 14 dni, zopet izhajajo. Dotični odlok je razveljavljen.

+ **Poljski ministrski svet odstopil.** Varšava, 15. svečana. Poljski ministrski svet je korporativno podal ostavko. Regentski svet je ostavko sprejel. Pričakujejo nemirov. Varšava je zastražena od vojaštva.

+ **Bolo paša obsojen na smrt.** Iz Pariza poročajo: Bolo paša je bil soglasno obsojen na smrt, Porchere na tri leta ječe, Cavallini pa in contumaciam na smrt.

+ **Po novem položaju z Rusijo.** Dunajski profesor dr. Bernatzik je izjavil so-trudniku dunajski »Zeit« o stanju, ki je nastopilo med Rusijo in osrednjimi velevlastmi med drugim sledeče: »Na vsak način je sumljivo, da ni dodal predsednik ruske delegacije — ki je izjavil, da je vojno stanje dokončano — tudi nadaljne odločne izjave: Mi želimo živeti odslej z vojujočimi se državami v miru.«

+ **Mir sile ali mir sporazuma?** »Vorwärts« piše: »Najnovejši govor predsed. severoameriške republike nas pelje na izhodno točko vsega razmotrivanja o vojni nazaj, na veliko sporno vprašanje: Mir sile ali mir sporazuma? Ravnoakar smo doživeli, da si je dala vojaško popolnoma razpadla Rusija izsiliti konec vojne, nikakor pa ne sklep miru, katerega smatra za aneksionističnega. Že velikokrat, toda vedno brez uspeha smo na tem mestu na pristaše miru sile stavili vprašanje, kako si mislijo izsiliti mir z Ameriko. Gospod Wilson pravi, da bodo prevoz ameriških čet na zahodno bojišče pospešili, in mi ne dvomimo, da bo tudi ta sunek zadal v nepremagljivo oviro. Toda če mi porazimo ameriške čete na evropskih tleh še tolikokrat, Amerika ne more Nemčije prisiliti k miru.«

+ **Enodnevna stavka v Galiciji.** Parlamentarni položaj se ni izboljšal. V ponedeljek se vrši seja načelnikov klubov, ki bo ugotovila, ali ima vlada večino za proračunski provizorij ali ne. V poljskih parlamentarnih krogih se govori, da se pripravlja v celi Galiciji v znak splošnega žalovanja enodnevna stavka v vseh obratih, tudi pri železnici.

+ **Poljaki ne priznajo miru z Ukrajino.** Krakovski »Kuryer Illustrowany

Codzienni« povdarja, da morajo Poljaki sami sklepati mir z Ukrajino glede spornih narodnih točk. »Kuryer« piše dalje dobesedno: »Proti enostranskemu sklepu miru z Ukrajino, pri katerem razpolagajo centralne države poljubno z ozemljem, ki pripada poljskemu kraljestvu, polaga celi poljski narod svečani protest. Tudi ena črka tega traktata ni za Poljake obvezna in nima zanje nobenega pomena. Protestiramo tako proti vsebini na škodo Poljske sklenjenemu miru, kakor proti formi in načinu pogajanj.«

+ **Mir v Brestu — sramota za Avstrijo.** »Głos Narodu« poroča: Z ozirom na brzjavni pozdrav, katerega je poslal predsednik zbornice dr. Groš o priliki sklepa miru z Ukrajino cesarju, je naslovil poslanec Heller na dr. Groša naslednjo brzjavko: Protestiram proti gratulacijski brzjavki, katero ste poslali v imenu poslanske zbornice cesarju povodom sklepa miru v Brestu. Ta pogodba je sramota za Avstrijo.

+ **Ameriški delavci za vojsko do konca.** V New Yorku so priredili na čast odposlaništvu angleških delavcev velik delavski shod. Več govornikov je izjavljalo, da zahtevajo glavne množice delavstva vojsko do konca.

+ **Senat proti Wilsonovi diktaturi.** Senat Združenih držav je z vsemi proti 13 glasovom odklonil predlog, ki je meril na to, da bi poverili Wilsonu diktaturo.

+ **Graja angleški vladi, ker ni odgovorila na noto sv. očeta.** V razpravi o prestolnem govoru je v angleški spodnji zbornici grajal Irec Mak Kean vlado, ker ni temeljito odgovorila na noto sv. očeta glede na mir, kar je povzročila taka pogodba z Italijo, katere določbe so v Petrogradu objavili. Lloyd Robert Cecil je v svojem odgovoru kategorično dementiral, kar je očital Mak Kean.

+ **Za armadnega škofa angleške vojske** je imenoval sveti oče senorja angleških vojaških duhovnikov Williama Keatinge. V angleški armadi je veliko katoliških vojakov ne samo iz Anglije, marveč tudi iz Avstralije, Nove Zelandije, posebno pa iz Kanade, kjer biva 40 odstotkov katoličanov. Prej je bil kardinal Bourne kot nadškof v Westminsteru istočasno vojni proš.

+ **Katoličanstvo v severni Ameriki.** Tudi ameriška vojska je dobila lastnega vojaškega škofa dr. Patrika Hayes, naslovni škof v Tagste, je postal vojaški škof. Rojen je bil 20. novembra 1867. v New Yorku, študiral je v Rimu; v duhovnika je bil posvečen 8. septembra 1892. Več let je bil tajnik kardinala Farleva, nadškofa v New Yorku; leta 1914. je bil posvečen v pomožnega škofa te najbolj obljubene ameriške škofije. Švicarski listi poročajo, da služi v ameriški armadi 40 odstotkov katoličanov; v mornarici pa še več. Za častniška mesta se oglašajo posebno veliko katoličanov. Veliko katoliških duhovnikov so zato namestili v armadi, na ti-soče redovnic deluje v vojaških bolnišnicah.

+ **Vojska ali mir z Rusijo.** Na Dunaju so uradno izjavili, da, če bi Nemčija nastopila z orožjem proti Rusiji, bi to na slogo Avstrije z Nemčijo ne vplivalo. Ruski vrhovni poveljnik Mjasnikov je 11. t. m. brzjavno zapovedal, naj se armado hitro demobilizira. Wolff je poročal, da nemška komisija v Petrogradu ne more poslovati redno, ker se Trockij in Ljénin vedno izgovarjata, da nimata časa. Vprašanje je, če kaže, da v takih okolištinah ostane še komisija v Petrogradu.

+ **Lloyd George obofel.** Reuter: Lloyd George je obofel in ne more od doma, a posle vodi dalje.

+ **Na sto in trideset let ječe je bilo** pred vojsko obsojeno uredništvo in upravni odbor banjeluške »Otdžbine« zaradi članka »Diši po smodniku«. — Odsedeli so skupno skoro polovico, torej 75 let!

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. februarja. Uradno: Ponoči od 14. na 15. t. m. so napadle naše torpedovke pod vodstvom korvetnega kapitana Heneckeja presenetljivo močno stražo angleškega Kanala med Calaisom, Dovrom in rtjo Griz Nez-Folkestone. Veliko ladjo, ki je stražila, mnogo oboroženih ribiških parnikov in več motornih čolnov smo prisilili na boj in jih večinoma uničili. Naše torpedovke so se vrnilo polnoštevilno in nepoškodovane.

Poveljstvo mornarice.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Goriške begunke, sedaj v Mokronogu na Dolenjskem, so se s 7 podpisi izjavile za majniško deklaracijo.

Občinski odbor v Dobruju se je v svoji seji dne 7. februarja izjavil za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917.

Podpisane žene in dekleta vasi Velesovo, Trate, Voglje, Senčur pri Kranju, se s celim srcem pridružujejo majniški deklaraciji in izrekamo Jugoslovanskemu klubu in njega načelniku popolno zaupanje. Podpisi: Velesovo-Trate 53, Voglje 125, Doklo 153, Senčur 97.

Podpisane žene in dekleta iz Kranja se z vsem srcem pridružujejo majniški deklaraciji in izrekamo Jugoslovanskemu klubu svoje popolno zaupanje. Zavedamo se vseh dolžnosti slovenskega ženstva, zavedamo se pa tudi žrtvi, ki jih je doprinesel naš zvesti narod; zato pa prosimo slavni Jugoslovanski klub, naj nam izposluje edino plačilo, ki ga želimo: samostojnost, neodvisnost! Vztrajno naprej, prej ali slej moramo doseči, kar nam po vsej pravici gre. Kranj in okolica: 755 podpisov.

V Karlovcu na Hrvaškem zelo živahno pobirajo podpise za deklaracijo. Meščanstvo z največjim navdušenjem podpisuje majniško deklaracijo, katero je podpisal tudi župan in hrvaški poslanec ter delegat v skupnem drž. zboru Gustav Modrušan.

Žene in dekleta župnije sv. Katarina, občine Medvode, se s celim srcem pridružujejo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917. 120 podpisov.

Žene in dekleta višnjegorske fare so poslale za deklaracijo nadaljnih 524 podpisov. Za deklaracijo se je oglasila cela duhovnija Harije. Poslali smo dr. Korošču nastopno izjavo: Vsi, kar nas biva pod Harijskim zvonom iz Harij, Tominj in Loz, možje, žene, stari ljudje in otroci, vsi od prvega do zadnjega se navdušeno pridružujemo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917, izrekamo nemomejano, popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu državnih poslancev, osobito njega načelniku dr. Korošču, obsojajoč razdiralno politiko slovenskih izdajalcev v nepotrebnih kmečki stranki in zahvaljujoč se za možati, pošteni nastop našega kneza in škofa dr. Antona Bonaventura Jegliča v prilogi zedinjenega vsega slovenskega in jugoslovanskega naroda pod okriljem lorenško-habsburške dinastije v Avstriji. Pozdravljamo tudi vsi iz srca s srčnimi željami stremenje sv. Očeta in prizadevanje Nj. Veličanstva, našega ljubeznivega cesarja Karla in njegove visoke soproge za skorajšen mir, blagodejen in toli zaželen. — O Gospod vojskih trum, usliši našo prošnjo! Sledje podpisi cele duhovnije: 650.

Vse občine v hrvaškem Primorju so se izjavile za jugoslovansko deklaracijo. Sedaj sta se izjavili za deklaracijo občini Bakarac in Turinovo selo. V Kaštelu Rambalovcu je podpisalo 700, v Kaštelu Gomilici v Dalmaciji pa 400 prebivalcev jugoslovansko deklaracijo. Ljudstvo v navdušenjem podpisuje izjave za narodno samoodlobo. Občinski zastop občine Zlatopolje se so glasno in z navdušenjem pridružuje majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba in izreka njegovim članom, zlasti načelniku g. dr. Korošču, popolno zaupanje in jim kliče: Le krepko naprej po začrtani poti do zmage! — Iskreno se zahvaljuje prevzvišenemu knezoškofu za njegov odločen nastop in jasne besede v svrhu edinosti naroda. — Obenem zahtevamo skorajšen in pravičen mir s pravico samoodlobe narodov, v nadi, da po takem miru zasije tudi našemu narodu solnce lepč bodočnosti.

Izpolnjuječ oporoko našega velikega in nepozabnega Slovana g. dr. J. Ev. Kreka, se z vsem srcem pridružujemo žene in dekleta občine Zlatopolje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in izrekamo popolno zaupanje poslancem tega kluba in prevz. g. knezoškofu pa za njegov možati nastop pristržno zahvalo. Edina naša želja in zahteva pa je skorajšen in pravičen mir s pravico samoodlobe narodov. Sledi 197 podpisov.

Žene in dekleta občine Raka na Dolenjskem so se pridružile zahtevi po združitvi Jugoslovansko v smislu majniške deklaracije z 1118 podpisi.

Cenjenim naročnikom.

Ko smo pred nekaj meseci dvignili ceno našemu dnevniku, pač nismo mislili, da bomo po primeroma kratkem času iznova prisiljeni, apelirati na naše prijatelje po širni domovini. Zmotili smo se, ko smo računali, da bomo z zadnjim poviškom cene kolikor toliko shajali za daljšo dobo. Centralna vlada nam je prekrizala račune, ko je dovolila, da so papirnice takorekoč čez noč podvojile ceno papirja. Ako vpoštevamo še nepričakovane poviške cen za razne druge tiskarske in upravne potreščine, pridemo do zaključka, da nas stane izdajanje »Slovenca« skoro dvakrat toliko, kot koncem minulega leta.

Nekaj novih bremen smo sicer skušali preložiti na ramena naših cenj, inserentov s tem, da smo povišali ceno oglasom, toda ta povišek pride v poštev le v majhni meri, ker nimamo papirja, da bi sprejemali vse oglase v taki obliki, kakor si jih žele cenj. naročevalci. Na račun kakovosti našega dnevnika, na račun naših čitateljev pa ne smemo štediti. Preostane nam torej edini izhod, novo povišanje naročnine. Ceno posameznim številkam smo že s 16. februarjem dvignili na 20 vin., po kateri ceni se že dalj časa prodajajo mnogi manjši časopisi, ceno za naročnike pa dvignemo z dnem 1. marca za malenkostni znesek 4 krome na leto. Mesečna naročnina se zviša v splošnem za 50 vinarjev. V primeri s hrvaškimi in ogrskimi časopisi, katerim je na razpolago marsikaka ugodnost, kakršne pogrešajo avstrijski časopisi, je nova povišana cena še vedno znatno nižja.

Od 1. marca dalje bo torej veljal »Slovenec«:

po pošti za Avstro-Ogrsko:	
celoletno	K 40.—
polletno	„ 20.—
četrtletno	„ 10.—
mesečno	„ 3.50
za Ljubljano na dom:	
celoletno	K 36.—
polletno	„ 18.—
četrtletno	„ 9.—
na mesec	„ 3.—

Za Nemčijo celoletno K 45.—
za ostalo inozemstvo celoletno 50.—

Ljubljanska aprovizacija.

a Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka, dne 15. februarja 1918. Aprovizacijski odsek potrdi nakup dveh vagonov masti po 39 K za kilogram, 5 vagonov holandskega zelja in 5 vagonov marmelade. — Dovoljuje se A. Žužku, peku v Mostah, da bode zopet pekel kruh za mestno aprovizacijo. — Prihodnji teden razdeli mestna aprovizacija po en četrt kg kafe, ozir. koruznega zdroba ali ajdove moke. — Aprovizacija bo razdelila en vagon testenin. Pri razdelitvi se ozira predvsem na tiste okraje, ki so bili prikrajšani glede krompirja in masti. Odkodovalo se seveda tudi te okraje z 10.000 kg testenin ne bo v polni meri, ker je to množina, ki za vse prebivalstvo skoraj nič ne pomeni. Podrobni razdelilni načrt se pravočasno objavi. — Prodajo govejega mesa na ljubljanskem trgu je pretekli teden mestna aprovizacija deloma uredila. Mesarjem je strogo naročeno, da morajo pripeljati vse meso v mesnice. Razsekvati ga ne smejo preje kot v mesnicah ali stojnicah, da je nadzorovalnim organom kontrola o mesu na trg pripeljanem omogočena. Dalje je mestna aprovizacija s trga in mesnic izločila vse gostilničarje in zavode. Pri tej priliki se je izkazalo, da so gostilničarji v Ljubljani konsumirali prevelike množine mesa. Mnogokrat Ljubljana ni dobila za cel teden več mesa kot 8000 kg; od te množine so gostilničarji pobrali več kot 3000 kg. Gostilničarji so gotovo dobili meso, dočim drugo prebivalstvo ne. Najlepše in najboljšo meso je bilo vedno namenjeno le za gostilničarje, dočim se je moralo ostalo prebivalstvo zadovoljiti s slabšimi kosi. Iz splošnih aprovizacijskih interesov je bilo torej neobhodno potrebno skriti množino mesa za gostilničarje, da bo na ta način tudi ostalo prebivalstvo deležno govejega mesa. Vsaki teden se bo odločilo za gostilne in zavode množina mesa, ki je sorazmerno na razpolago za celo Ljubljano. Upoštevalo se bo predvsem gostilne in izkuhe, ki imajo sicer nestalne, vendar pa domače goste. V tretjo kategorijo spadajo hoteli, kolikor najnujnejše rabijo mesa za tujski promet. V četrto vrsto se štejejo gostilne, ki imajo nestalne domače goste, šele v peto kategorijo spadajo restavracije, ki prehranjujejo izključno le tuje. Po teh principih se bo razdeljevalo goveje meso in kolikor ga bo na razpolago, ga dobe posamezne kategorije po njih važnosti za splošno prehrano. Od gostilničarjev se bo zahtevalo, da morajo za svoje stalne goste oddati vsake 14 dni izkaznice za meso. Hoteli dobe pa toliko mesa, kolikor imajo vsaki teden uradno izkazanih tujcev. Podrobno razdelitev mesa bo prepustila mestna aprovizacija gostilničarski zadruzi. Zavodom bo mestna aprovizacija sama oddelila primerne množine govejega mesa. Izrecno je pa povdarjati, da se vsled pomanjkanja živine sme goveje meso rabiti le za juho. Nikakor ne gre, da bi bilo po gostilnah pripravljeno na vse mogoče kuharske načine goveje meso, dočim ga na tisoče in tisoče družin v Ljubljani niti za svojo borno juho po več dni v tednu nima. Mestni aprovizaciji je naročeno, da najstrožje nadzira mesarje, kakor gostilničarje. Kdor bi se ne ravnal po predpisih, mu bo brezpogojno odvzeta koncesija. Prav pogosto se čujejo pritožbe, da gostilničarji zahtevajo vse previsoke cene za jedila iz govejega mesa. Znano je, da so morali gostilničarji mesarjem preplačevati goveje meso, samo da so ga dobili. Zato veliko draženje govejega mesa po gostilnah. Odslej z naprej bo to izključeno, ker dobivajo gostilničarji goveje meso pri aprovizaciji po maksimalnih cenah. Cene jedilom bodo morale odgovarjati maksimalnim cenam mesu. Aprovizacijski odsek sklone se tozadevno obrniti na c. kr. deželno vlado.

a Na naslov mestne aprovizacije. Nekateri trgovine imajo navado, da odtrgajo vogal n. pr. sladkorni izkaznici, ko so na isto oddali blago. Boljše bi pa bilo, da istim pritisnejo štampiljo, tako bi ne bilo treba sumničiti konsumenta, da si je krivičnim potom pridobil že odkrhnjeno karto — ker vogal karte se lahko vsakomur obrabi v žepu ali tudi kako drugače. Tako bi bilo vsako sumničenje in arogantnost vprico navzočih kupovalcev na račun oddajalca karte izključeno. Je že itak drugih neprijetnosti dovolj. Štev. 70.

a Goveje meso na rumene izkaznice B štev. 901 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami B štev. 901 do konca prejmejo goveje meso v ponedeljek, dne 18. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 2. do 2. ure štev. 901 do 1100, od 2. do pol 3. ure štev. 1101 do 1300, od pol 3. do 3. ure štev. 1301 do 1500, od 3. do pol 4. ure štev. 1501 do 1700, od pol 4. do 4. ure štev. 1701 do konca. Ena oseba dobi četrt kilograma, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tri četrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več kot 8 oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 kroni.

Ljubljanske novice.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo priredi na povabilo slov. kat. izobraž. društva v Sp. Hrušici v nedeljo dne 24. febr. ob 4. uri popoldne v ondotnem Našem domu Krekovo slavnost, pri kateri bodeta sodelovala društveni orkester ter pevski zbor. Na sporedu je nadalje igra, živa slika ter govor o dr. Kreku. Vabimo že danes vse ondotne okoličane iz bližnjih vasi, da se pridružijo polnoštevilo udeležbe. Vstopnice se dobe v predprodaji od srede dalje v društvenem domu v Sp. Hrušici.

Ij Opozarjamo na igro »Revček Andrejček«, katero priredi Katol. slov. izobraževalno društvo Selo-Moste jutri popoldne točno ob 5. uri.

Ij Šentpeterska Vincencijeva konferenca ima redno sejo v ponedeljek dne 18. februarja točno ob 7. uri zvečer. Gg. delovni člani se prosijo, da zberejo do seje vse za sestavo popisnih listov potrebne podatke, da pri seji obravnavamo vsaj en del ubožnega seznama.

Ij V Šentjakobskem prosvetnem društvu predava v nedeljo, dne 17. svečana ob 6. uri zvečer velečastiti gospod knezoškofijski kancelar Viktor Steska. Vabimo k obilni udeležbi. Odbor.

Ij Postni govori v mestni župni cerkvi sv. Jakoba bodo vsako nedeljo in praznik ob 1/3. uri popoldne. Govori veleč. gosp. mestni župnik Janko Barle: »Jezus Kristus — pot k svetovnemu miru.«

Ij Seja občinskega sveta ljubljanskega se vrši v torek, dne 19. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani.

Ij Odbor pogrebne družbe »Marijine bratovščine« opozarja svoje moške člane, da se jutri v Mestnem domu udeležijo polnoštevilo zborovanja zaradi važnih točk, katere se morajo rešiti in sicer: Volitev odbora, premembja nekaterih točk društvenih pravil in zaradi podražanja naših pogrebcev po mestnem pogrebem zavodu.

Ij K Trostovem koncertu. Opozarjamo na jutrišnji koncert domačega slovenskega virtuoza z željo, da se Trostovemu vabilu naše slovensko občinstvo odzove v prav mnogobrojnem številu. Napredek slovenskih umetnikov mora vsakega Slovenca razveseliti!

Ij Koncert virtuosinje na harfi, gospodične Lujze Holubove, profesorice Hrvatskega konservatorija v Zagrebu in njenega brata, mladega, izbornega petnajstletnega virtuoza na gosli Josipa Holuba iz Brna se vrši v soboto, dne 23. februarja v Unionski dvorani v Ljubljani.

Ij Za trgovce in občinstvo. Trgovci manufakturni se opozarjajo, da naj svoje blago prodajajo strankam proti izkaznicam deželne poslovalnice za oblačila in ne zamenjujejo za živila. Kdor bi se v tem oziru pregrešil, bode strogo kaznovan. — Kupujoče občinstvo se pa opozarja, da takih pritožb ne naznanja pri nekompetentnih mestih, marveč naj jih vlada na pristojnem mestu, t. p. pri politični oblasti prve instance, in sicer v Ljubljani mestni magistrat, zunaj pa c. kr. okrajno glavarstvo. — Deželna poslovalnica za oblačila.

Ij Pomanjkanje mesa v Ljubljani je postalo že neznosno, posebno ker tudi drugih živil ni. Ubogi ljudje prihajajo na trg že v zgodnjih jutranjih urah, se postavijo pred mesarskimi lopami in čakajo ure in ure, da dobe kosček mesa. Danes ponoči je zavlada hud mraz z burjo in snežnim metežem. Kljub temu so prišli, kakor se nam poroča, ljudje že ob prvih jutranjih urah na trg čakati na meso. Neka mati, ki mora preživljati 11 oseb in ki ima štiri sinove pri vojakih, je čakala od 2. ure naprej. Ker je brila mrzla burja, so si nekateri poiskali zavetja v stolnici, drugi so pa na Vodnikovem trgu zakurili in se gredli okoli ognja. Ko so mesarji pričeli sekati meso, je pri vsaki lopi stalo in čakalo obilo ljudi. Ob tri četrt na 7. uro pa pride k neki mesarski lopi neka kuharica, govori z mesarico in dobi takoj 3 kg telečjega stegna. Ljudi se je polastilo veliko razburjenje. Čuli so se ogorčeni klici in preklinjanje. Mesarica se je izgovarjala, da ne more pomagati, da ima tak ukaz. Bila je to namreč kuharica g. dež. predsednika. Brez komentarja.

Ij Našla je v četrtek v cerkvi sv. Jožefa g. Ana Brecljnikova srednjo vsoto denarja, za katero naj se izgubitelj zglašuje v mestnem tržnem uradu.

Primorske novice.

p Za goriške begunce je darovala družina Kernik-Rott mesto venca na krsto g. nadučitelja Edvarda Privalca iz Pevme pri Gorici, 40 kron. Iskrena hvala!

p Povratek v Pulj. Pristaniški admiralat je dal okoli 20.000 prebivalcem Pulja, večinoma ženam in otrokom delavcev v arzenalu, dovoljenje, da se smejo vrniti domov.

Narodno gospodarstvo.

g Oprostitev nadaljne tretjine zaporov podvrženega bombaževga blaga in perila za nadrobno prodajo in obrtno predelovanje. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani opozarja na naslednje odredbe trgo-

vinskega ministrstva: Za čas od 1. februarja do 1. maja 1918 se oprošča nadaljna tretjina bombaževga in perilnega blaga, ki je podvrženo zaporu, pa izvzeto od oddajne obveznosti. To pooblastilo velja za one množine, ki jih sploh ni bilo treba oddati, pa tudi za tako blago, za katero je trgovinsko ministrstvo vsled prošnje odobrilo izvzetje od oddajne obveznosti. — Kdor uporabi pooblastilo na nadrobno prodajo zaporu pa ne oddaja podvržene množine blaga, je po ministrski odredbi z dne 31. avgusta 1916 dolžan: 1. posameznemu neposrednemu porabniku ne več prodati kakor kvečjemu 20 metrov blaga ali pol ducata perila. 2. Prodajne cene ne nastavi višje, kakor so se pred 31. avgustom 1916 dosegale v nadrobni prodaji. 3. Vodi o teh prodajah posebne zapiske, v katere se mora nadzornikom trgovinskega ministrstva vsak čas dovoliti vpogled. 4. Izpolnjevati določbe, odredbe z dne 21. septembra 1917 o potrdilnih potrebah porabnikov. Zadnje navedene obveznosti velja tudi za predelovanje blaga, ki je obrtnikom prepuščeno za konfekcijske namene. Obrtniki so pooblašeni, da smejo tretjino svoje sedanje zaloge podlog, pridakov in pomožnega blaga predelati v času od 1. februarja do 1. maja 1918. Pri tem se morajo ravnati po odredbah, ki prihajajo za to v poštev. To na ta način za predelanje prepuščeno tretjino je izračunati od one množine blaga, ki je bila po ministrski odredbi z dne 30. oktobra 1917 izvzeta od oddajne obveznosti (50 odstotkov zaloge dne 30. oktobra 1917) kolikor se je tega blaga 1. februarja še nahajalo v posesti obrtnika, razen tega je v množino, od katere je izračunati tretjino, vračunati ono blago, katero je bilo vsled prošnje dovoljeno izvzeti od oddajne obveznosti.

g Izvoz koruze in drugih živil iz Rumunije v Avstrijo se je pričel. Od maren naprej bodo pošiljali večjo množino jajc v Avstrijo iz Rumunije in tudi iz Ogrske.

g Dunajska borza. Dunaj, 15. februarja. Promet današnje borze se je gibal zopet v prav ozkih mejah, četudi je na razpoloženje ugodno vplivalo poročilo o mirovnih tendencah novega rumunskega kabineta. Živahnije kupčije so se vršile z vodilnimi bančnimi papirji, kakor tudi državnoželezniškimi in turškimi papirji. Za montanske papirje se niso menili, prednost so pa imele elektricitetne akcije.

Dnevne novice.

+ Shodi S. L. S. V nedeljo, dne 24. februarja priredi Kmečka zveza za kamniško dekanijo dva shoda. Dopoldne ob 11. uri se vrši shod v Domžalah, popoldne ob 3. uri pa v Kamniku v Kamniškem domu. Na shodu v Domžalah bosta govorila gg. dež. posl. dr. Vinko Gregorič in dr. posl. dr. Lovro Pogačnik; na shodu v Kamniku pa poleg imenovanih poslancev tudi deželni poslanec g. kanonik Lavrenčič.

List ustavimo prihodnji torek vsem p. n. naročnikom, ki doslej še niso obnovili naročnine. Kdor želi list še prejemati naj nemudoma nakaže naročnino po nakaznici, ker bi pošiljatev po položnici povzročila zamudo.

— Cerkvena vest. Ljubljanski konvent v Križankih je povzdignil nadvojvoda Evgen kot vrhovni predstojnik nemškega viteškega reda v samostojen, neposredno Velikemu redovnemu mojstru podrejen priorat, kateremu se priključijo vse redovne župnije v Ljubljanski in lavantinski škofiji. Kapitularična volitev prvega samostojnega priorja se vrši 21. februarja v Križankih.

— Žandar v našem uredništvu. Včeraj smo imeli v uredništvu nenavaden obisk. Vojvodinja Meklenburška nam je poslala orožnika vprašati, kdo je risal notico o petroleju, ki ga je ona dobila v obilici, med tem ko je bila vsa občina brez njega. Orožnika smo seveda vljudno odslavili. Visokorodna gospa ima čudne pojme o uredniškem delu in nenavadno moč. Samo pri nas je mogoče, da vojvodinja mobilizira žandarje in jih razpošilja nadlegovat uredništva s takimi vprašanji.

— Smrtna kosa med koroškimi Slovenci. Na italijanskem bojišču je padel Gabrijel Krasnik iz Sepca pri Grabščaju. V ruskem ujetništvu je umrl Šimen Melher, doma istotam. — Padel je na laškem bojišču čevljarski mojster Tomaž Uršič, doma iz Brnce. Bil je značajan Slovenec. — V vojaški bolnici na Dunaju je umrl Augustin Mečina iz Otoča pri Št. Ilju. — V Fonzasu na Laškem so 10. januarja pokopali Miho Sluga iz Pokrč. — Za domovino sta dala svoje mlado življenje brata Jože in Lojze Hudelist pd. Lenartove na Potoku pri Št. Petru pri Vašnjah. Prvi je padel 25. okt. 1917 na laški fronti, drugi pa 13. novembra 1917 ob reki Piavi. Naj bi te žrtve za domovino prinesle koroškim Slovencem lepšo bodočnost.

— Umrl je, kakor se nam piše, v Gradcu po operaciji g. Josip Presker, veletrgovec v Zrečah pri Konjicah, brat znanega ljubljanskega krojača.

— Iz Idrije. Prepeljali so v domovino črnovojnika Janeza Bartof. Iz gornje Ogrske je prišla vdova po zemeljske ostanke 43 letnega svojega moža, ki je v idrijski bolnici umrl 10. okt. 1917. Pod kolonom mu je bila kost zdrobljena, zdravnik so mu vse naravnali in dobro obvezali, a strupeni plini, katere je krogla razširjala so mu zastrupili kri, kar je končalo velikan, orjaka po telesu.

— Iz Črne gore nam pišejo: Dne 2. februarja t. l. smo v Čevu na tuk. prav. pokopališču pokopali Alojzija Pirjevca, nadomestnega orožnika, kateri je bil pridelen orožništvu v Cetinju. Pogreba se je udeležilo tuk. častništvo, večina posadke in tuk. črnogorski general Miljutin Vukotič. Pokojni je doma iz sežanske okolice na Primorskem. Njegova družina ali njegovi sorodniki morejo poizvedeti natančnejše podatke o njegovi smrti pri poštnem voditelju (Postamtsteiter) Ivanu Hrastu, etapna pošta Čevo, Črna gora.

— Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje za nedeljo 24. t. m. po brzovlaku števil. 1 sestanek v Zidanem mostu, gostilna Juvančič. Na dnevnem redu bo razgovor o stanovskih in organizatoričnih vprašanjih. Dostop ima vsak jugoslovanski železničar brez razlike. Ker se vabila ne bodo razpošiljala vabimo jugoslovanske železničarje tem potom, da se sestanka polnoštevilo udeleže. Odbor.

— Osmo vojno posojilo bo razpisano marca meseca.

— Zlato poroko sta obhajala 6. februarja Ivan in Ana Veselč-Brdar iz Vrhovca pri Adlešičih. V zakonu sta imela osem otrok, ki še vsi živijo. Od teh so štirje v Ameriki. Vnukov imata 17 doma, koliko pa jih je v Ameriki, ni znano.

— Šest sinov-vojakov ima Mutarjeva družina v Škofljah na Koroškem. Njih mati — umrla je žal v prvem letu vojske — je bila nečakinja ljubljanskega knezoškofa dr. Jegliča.

— Umrl je na Črnučah po dolgi, mučni bolezni kovaški mojster in posestnik Ludovik Bezek.

— Nakupovanje konj potom vojaške oblasti. Evidenčni častnik (Pferdevidenz-offizier) bo nakupoval konje vseh kategorij (tudi z razvidnicami) od 22. do 28. t. m. v Ljubljani pred dragonsko vojašnico vsaki dan od 8. do 11. ure dopoldne. Posestniki konj v okolici Ljubljane, ki hočejo prodati svoje konje, naj jih naznanijo z dopisnico evidenčnemu častniku v Ljubljani, ki si bo ogledal naznanjene konje na stanovašišču konj od 22. do 27. popoldne.

— Nadzorovanje vojni ujetnikov. Deželna vlada nam sporoča: Neki občinski urad je izdal vojnim ujetnikom enake legitimacije za vožnjo po železnici kakor za civilne osebe. Na podlagi takih legitimacij so vojni vjetniki brez nadzorstva dospeli v dotično vjetniško postajo in na nekem kolodvoru so jim bili izdani brezplačni vojni listki. Ta slučaj ne oporeka le določilom odloka vojnega ministrstva, oddelek 10 Kgf., števil. 3000/16 odst. XII., temveč zelo pospešujoče priložnost, da vojni vjetniki uidejo, zato vojno ministrstvo s povdarmom vnovič opozarja na določila odloka 10 Kgf. števil. 43.831 z dne 29. avgusta 1917. Ta odlok vojnega ministrstva se zato tem potom znova razglasa: C. kr. železniško ministrstvo je javilo, da poljedelci in obrtniki po železnici pošiljajo njim za delavce dodeljene vojne vjetnike v sosednje občine v svrhu nakupa ali prodaje, ali s kakimi drugimi opravki večinoma brez eskortnega moštva. Ravno tako vporabljajo vojni vjetniki železnico ob nedeljah in praznikih za obisk cerkva in zopet domov, mnogokrat v večjih množinah, a brez nadzorstva. Jako mnogo vojni vjetnikov dobi od svojih gospodarjev civilne obleke, tako da se jih le težko spozna za vjetnike. Delavci-vojni vjetniki morajo pri vseh železniških voznih biti pod spremljajočim jih nadzorstvom. Brez nadzorstva potujoči vojni vjetniki je odvesti postajnemu poveljstvu, če istega ni, pa najbližji orožniški postaji. Delodajalci se tem potom vnovič in nujno obveščajo: 1. da morajo vojni vjetniki pri vseh voznih imeti spremstvo; 2. da morajo biti vojni vjetniki kot taki opremljeni s predpisanimi belimi pasovi na oblačilu, z evidenčnim številko in najmanj z vojaškim pokričalom, da se jih spozna, 3. da se bodo brez nadzorstva potujoči vojni vjetniki oddali najbližjemu postajnemu poveljstvu ali pa orožništvu; 4. da se bodo delodajalci v ponavljajočih se slučajih naznanili političnim okrajnim oblastvom in 5. da si vojna uprava pridržuje, za delodajalci, kateri predpisov ne vpoštevajo, ravnati po odloku oddelek 10 Kgf. števil. 3000 z leta 1916. odst. II., G. D., oziroma v ponavljajočih se slučajih po odst. XIII. B 2 e).

— Poročne obravnave v Ljubljani se prične v ponedeljek, 18. t. m. Razpravljalo se bode o treh slučajih, in sicer: Dne 18. t. m. Franjo Kikelj, ključavničarski vajenec pri trvdki Samassa, radi hudodelstva umorja; dne 19. t. m. prva razprava Angela Mars, služkinja v Tihaboju, in pri drugi razpravi Emilija Šetinc, služkinja, obe zaradi tatvine.

— Poskus ali kraj. Nedolgo od tega je neko okrajno glavarstvo na Kranjskem (pa ne v Kočevju) začelo pošiljati nekemu županstvu nemške dopise. Le-to je prvič odgovorilo, drugič tudi in ker je okrajno glavarstvo uvidelo, da gre, se je to ponavljalo. Županstvo kot avtonomna občina je pa eksperimentu napravilo kratek proces. Da ne postanejo nemški dopisi s slovenskim županstvom »zgodovinski«, je omenjeno županstvo nemški dopis nekega lepega dne okrajnemu glavarstvu vrnilo ter zahtevalo slovensko dopisovanje. Saj je cela občina slovenska in župan tudi ni dolžan plačevati tolmača. In šlo je. Od tedaj dobiva županstvo le slovenske dopise. Vidite, da vse gre, pa še kako zlahka! Tako naj napravijo vsi, kjer bi se tako eksperimentiranje poskušalo.

— Stelja in listje za vojaške konje. Prejeli smo: Vled občutnega pomanjkanja konjske poklade je topničarska opremljena postaja, ki ima v svoji oskrbi več tisoč konj, prisiljena rabiti tudi razpoložljivo steljo in listje. Rado pa se dogaja, da se nekateri posestniki branijo oddajati steljo, četudi je sami ne potrebujejo, in jim kar brez koristi gnije po gozdih. Priporočila se tedaj v splošno blaginjo, da občinstvo drage volje oddaja vojaštvu svojo razpoložljivo steljo seveda proti za to doloženemu odškodnini. Ker pa je za grabljenje listja in stelje le malo delavnih močij, opravi to delo lahko občinstvo samo, pri čemer imajo zlasti revnejši sloji svoj dober zaslužek. Nagrabljene plasti se — če le mogoče v bližini železniških postaj — stisnejo, oziroma sprešajo in zlože za nakladanje.

— V znamenju pustnih dni. Franc Gorneli, gostilničar v Brezju, občina Trojana, je kupil doli na Štajerskem sod (300 l) vina. Po to vino mu je šel Ignacij Hrahar, posestnik v Št. Gotardu. Pripeljal je vino v Št. Gotard do trdne noči, ker je pa do kupca še dobro uro daleč, je pustil voz z vinom pri neki liši ob strani ceste, misleč ga peljati drugi dan naprej. Ko pride voznik zjutraj s konjem, je bil sod prevrten in popolnoma prazen. Posestnica tiste hiše, kjer je voz stal, je slišala ponoči neko ropotanje, pa ni vedela, kaj je, in ni šla gledat in tako je izginilo 300 l vina. Od tega je že teden dni, a se še sedaj ne ve, ali je šlo vino v zrak, ali v zemljo, ali v kako klet, ali v žejna grla ponočnjakov, ali bolje rečeno, otrok, ki so komaj šolo zapustili.

Listnica uredništva.

M. J. Zahtevano boste kmalu prejeli. Kratke stvari bi nam bile dobro došle. — A. P. Bomo uredili. — Sodražica. Ker smo dobivali preveč takih zahval iz vseh krajev, in mnogokrat brez potrebe. Sporočili smo že v Listnici, da jih ne moremo priobčevati.

Dobava mladih prašičev.

»Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« naznanja, da bo preskrbelo za Kranjsko od drugod nekaj tisoč mladih plemenitih prašičev in prašičev za reje ter jih bo razdeljevalo po zaupnikih po vsej deželi. Prašiči bodo v starosti 10 do 15 tednov ter bo cena za komad kakih 120 kron. Reflektantje naj se oglase pri krajevno pristojnem zaupniku »Kranjskega deželnega mesta« za nakup prašičev. Ime zaupnika pove vsakomur domače županstvo.

Meblovano stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob in kuhinje ter, če možno, tudi kopalnice, se išče za takoj. — Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro »Bančni uradnik«.

Razpisujemo službo organista in cerkvenika

na BLEDU.

Zadnji rok za vlaganje prošnje 1. marec. Nastop čimpreje.

Župni urad na Bledu.

Dva vrtnarja

sposobna za vsa vrtnarska dela, se sprejmeta proti dobri plači K 180.— do 200.— mesečno in draginsko doklado ter prosto stanovanje pri KRANJSKI INDUSTRIJSKI DRUŽBI, JESENICE NA GORENJSKEM.

Boljši kočijaz

navajen vsakega dela, z vso oskrbo v hiši, se sprejme takoj pri trvdki F. Urbanc v Ljubljani.

Razne novice.

r Francoska igračarska obrt. Francoski otroci so bili pred vojsko v veliki meri navezani na nemške igrače posebno iz Norimberga in Šlezije. Čeprav umetelna nemška obrt splošno ne prija francoskemu okusu, vendar se je po nemških igračah stalno povpraševalo prav tako kakor po nemških bonah, dasi je o njih galantni Marcel Prevost napisal tendenciozen in neeleganten roman. — Zadnji čas smo pa izvedeli po švicarskih listih, da je vojska prisilila Francoze, da niso napravili samo domačestke za nemške igrače, temveč so tu-

di ustanovili igračarsko obrt, ki se stalno lepo razvija kakor moderna umetnalna obrt sploh. Posebno punčko se odlikujejo po svoji graciji in okusu, s smotrenimi in šaljivimi sestavami. Jasno je, da so tu vplivali angleški in ameriški vzorci. Barvane lesene igrače, delane v invalidnih šolah, so izgovorjene po risbah humorističnih slikarjev: Hallea, André, Foye, Carteglea, Sandoze in drugih.

r Anilinsko barvilo za obveze. V zadnjem času rabijo zdravniki za obveze ran gaze, napojene z anilinskim barvilom. Kakor poroča »Ärtliche Rundschau« so se rečene obveze imenitno obnesle. S svojim antiseptičnim učinkom presegajo daleč vse obveze, ki so bile doslej v rabi. Niso ne strupene, ne zalepljajo ran in nimajo zopernega duha. Pod njimi se rane naglo in čisto celijo.

r Opustošena »Zimska palača«. Glavni sedež ruskih carjev, petrograjska »Zimska palača«, je bil opustošen dne 20. listopada. Delavna soba carjeva in druge sosedne sobe so bile popolnoma uničene, pohištvo zdrobljeno, svileni deli stolov razsekani s sabljami, dragocene stare ure razbite. Podobe so uničene. Neki »dovtipni« vojak je prebodel podobo Nikolaja II., v usta mu je vtaknil ostanek smotke. Na palačo je bilo oddanih tudi nekaj strelcev iz topov in tri granate, ki so jih izstrelili, so strašno učinkovale. Med uničenimi starimi podobami je tudi »Madona«, delo slavnega slikarja Holbeina. »Reč«, ki je ta dogodek prinesla, pravi, da so boljševiki smatrali sliko za podobo neke carice, in so ta dragoceni umotvor popolnoma uničili.

r »Suha slovaška veja«. Mažarski listi posvečajo Teodoru Košutu, ki je nedavno tega umrl, obširne posmrtno uvodnike. Ludovik Košut je imel dva sina, od katerih je Francišek igral vlogo v mažarski politiki, in Teodora, ki je umrl v visoki starosti v Milanu. I njega so klicali in vabili na Ogrsko, ali ni se rad pečal s politiko in sosebno ne s politiko mažarskih intrigantov. Bil je kakor inženir na glasu in je bil ravnatelj italijanskih železnic. Leta 1895. je bil izvoljen za predsednika železniškega kongresa v Toulunu, leta 1905. za vrhovnega ravnatelja »Societa Adriatica« itd. Ta nadarjeni človek pa ni znal več slovaškega jezika, da bi bil rojen v čisto slovaški hiši in je imel v Purki mnogo slovaških sorodnikov. Ko je Hurban Vojansky pisal roman »Suha veja«, je mislil na potujeno slovaško plemstvo in predvsem na Košutovo družino.

Baden pri Dunaju
SANATORIUM GUTENBRUNN
physikal.-diätet. zdravilišče I. vrste.
Zdravnika vodje: Dr. v. Aufschneider, ces. svetnik
dr. Podzhradsky, 360

Zahvala.

Za obilne dokaze odkritega sočutja povodom prezgodnje smrti našega nad vse ljubljenega sina

Martina Kunstelja

izrekamo tem potom za vse izraze sočutja in za tako obilno spremstvo na zadnji poti našo najbližjo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo za trud g. med. svetniku dr. Jelovsku iz Radovljice, preč. župniku Lovšinu iz Lesc, ki je tolažil rajnega ob zadnjih urah in vodil pogreb, preč. gosp. duh. svet. Berlicu, čast. g. patru z Brezij in čast. g. kaplanu iz Breznice. Dalje izrekamo fantom iz Hraš za podarjeni mu krasni venec, vsem sosedom in vsem, ki so rajnega spremili na zadnji poti, svojo globokočutečo, srčno zahvalo.

Hraše pri Lescab, 14. svečana 1918.

Zalujoča rodbina
Janez Kunsteljeva.

Vsem dragim sorodnikom in znanjem javljamo tužno vest, da je naš ljubljeni brat, svak in predobri stric, gospod

Jožef Presker

veletrgovec in posestnik v Zrečah

danes zjutraj v občni bolnici v Gradcu po kratki in mučni bolezni v 55. letu svoje starosti izdihnil svojo blago dušo. Pogreb milega rankega se bo vršil v torek, dne 19. t. m. v Zrečah pri Konjicah.

Prosimo tihega sožalja in milega spomina.

Zreče - Globoko - Ljubljana, dne 14. svečana 1918.

Zalujoče rodbine:
Presker, Molan, Gregorka, Ogorc in Schuray.

Lepo meblovana soba

se odda.

GRUBERJEVO NABREŽJE štev. 6.

VAJENKO ali VAJENKA sprejme

V. JESENSEK, krojač za gospode in dame, Zagorje ob Savi.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Fellerjev dobrodejni, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z znamko IV.—a.

„ELSA-FLUID“

odpravi

bolečine po udih

12 steklenic franko 14 K 32 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 134 (Hrvatsko). — Čez 100.000 zahvalnih pism iz zdravniških priporočil.

Pravno in čistilno sredstvo

mного let v rabi pri armadi, v ujetniških taborih, gospodinjstvih in pralnicah, hotelih, pisarnah, tovarnah in rudnikih itd.

ZA ČIŠČENJE PERILA

:: v gospodinjstvih, hotelih, pralnicah itd. ::

ZA SNAŽENJE

rok, podov, tovarniških prostorov, stanovanj in vseh vrst predmetov iz železa, lesa, porcelana itd. izdeluje in dobavlja v velikih množinah KEMIČNA TOVARNA PRAGA VII-773.

Svileno blago

modno volneno blago, platnene namizne prte in brisače, ponuja trdka PROKOP SKORKOVSKY & SIN, Humpolec, Češka.

Vzorci na željo samo direktnim odjemalcem.

Naprodaj sta

dve molzni kravi

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 55.

Kuharico

dobro in pošteno, sprejme takoj mala družina na deželi.

Poizve se Rimska cesta štev. 7, vrata 7.

EMIL KINCS

LEOPOLDINA KINCS

vdova ŠKERJANC roj. PODKRAJŠEK

poročena.

Budapest — 10. svečana 1918 — Ljubljana

5 javorjevih in 3 bukove deske od 25 do 50 mm debele, zelo suhe, se zamenjajo za par plaščev (Gummimäntel), 28x1½, za kolo. — Posredovalci izključeni.

Ponudbe na gosp.

GNILSEK-A, NOVI VODMAT štev. 11, kjer je tudi omenjeni les na ogled.

SPRETNIA POMOČNICA in VAJENKA za šiviljsko obrt se takoj sprejmeta.

MODNI SALON ŠETINC, Kongresni trg št. 6, II. nadstr.

poštena in zanesljiva, srednjih let, se išče za navadno kuho.

Naslov pove uprava lista pod štev. 529.

KAVNI NADOMESTEK »AIDA«, PRALNI PRAŠEK »ADRIA«, dišave ter vse drugo specerijsko in kolonijalno blago dobi se vedno pri Filip Šibeniku, Zagreb, Sveučilišni trg 1.

Išče se pridno, pošteno, krščansko

DEKLE

zmožno vseh domačih del. — Naslov pove uprava lista pod štev. 540.

Praktikantinja

I. ali II. leta išče lekarna v Sežani.

Vrtnar

za sadjerejo in zelenjavo se išče. :: Stalna služba. Ponudbe pod »Gorenjsko štev. 520« na upravnistvo »Slovenca«. ::

Sprejme se

pošten deček

v uk, kateri bi imel veselje in poklic za fotografiranje. Imeti mora potrebno predzobrazbo ter biti zmožen slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe z znamko za odgovor na Andrej Čufer, fotografi, Jesenice na Gorenjskem.

Zamaške

stare zamaške kg po K 20—
nove zamaške kg po K 40—

PAVL BIRNBAUM

Einkaufsstelle, Dunaj, II., Darwingasse 39 bei der Nordbahn. — Prevzema tudi po povzetju.

Razpis mesta šolskega sluga v Mostah.

Razpiše se mesto šolskega sluga v šoli Moste pri Ljubljani. Prednost imajo oženjeni z majhno družino, ki so večji vrtnarstva. V šoli bo imel prosto stanovanje, svečavo in kurjavo. Plača po dogovoru. Prošnje naj se vlagajo na krajni šolski svet Moste pri Ljubljani.

Dve prima s puhom napolnjeni
PERNICI
s prevleko iz gradla, se prodasta. Ogledati ju je mogoče med 11 in 12. uro. Kje, pove uprava lista pod štev. 539.

KUPIM

REG. BLAGAJNO, PISALNI STROJ in VEČJO ŽELEZNO BLAGAJNO.

Ponudbe s ceno na:

IGNACIJ VOK, LJUBLJANA, Sodna ulica štev. 7.

Najstarejša slovenska trdnja te stroke.

Obstoji že nad 40 let

ANA HOFBAUER

imajočica zalogo cerk. obleke in orodja Ljubljana, Wolfova ulica 4 se pr poroča veleč duhovščini in slavnemu občinstvu v obila naročila.

LUZNI KAMEN (LAUGENSTEIN) naročite pismo pri posredovalnici »Importal«, Krško. — Najmanj 5 kilogramov poštni zavitek.

Kuharica

vajena vseh gospodinskih opravil se sprejme takoj kot samostojna gospodinja. Ponudbe na: M. OSET, trgovec, Muta, Štajersko.

Proda se hiša

z gospodarskim poslopjem in sadnim vrtom v št. Vid nad Ljubljano ob državni cesti. Ugodna prilika za trgovce in obrtnike, ker je blizu kolodvoru in farne cerkve. ::

Podrobna pojasnila daje

FRANC SUSTERŠIČ, vulgo SLEPI JANEZ, gostilničar v Zapužah.

Mlini za drobljenje
Palffy, Praga II., Havličkovo nam. štev. 32 pri Henrikovem stolpu.

Duhovnik

upokojen, še trden, je na razpolaganje, ker mu vojna veleva v majhno službo.

Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod štev. 477.

PRODAJALKA

se sprejme v prodajalno z mehanim blagom v bližini Ljubljane. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 528.

Brij se sam!

Moji brivski varnostni aparati in rezila so neprekosljivi po dobroti in trpežnosti. — Varnostni brivski aparat posreben s 6 dobrimi rezili v elegantnem etuiju K 8.— in K 12.— Brivski aparat kompl. s 6 izbornimi rezili v eleg. kaseti z zrcalom in nikeljnastimi cevkami za čopič in milo le K 23.— Rezila tucat K 5.— in K 7.— Britev iz srebro-jekla komad 4 K, 5 K do K 6.50 in K 8.— Prvovrstni lasestrižniki in bradostrizniki z 2 premik. česalnikioma in rez. peresom, dolgost rezi 3, 7, 10 mm, komad K 16.— K 20.— Znamka »Ideal« K 27.— Zamenja dovoljena. Pošljite se po povzetju. Na bojišče proti predplačilu. — Neuheiten-Export Dunaj IV., Wiedner Gürtel štev. 50 10—II.

Ria-Balsam.

500 kron 2977 Vam plačam, ako Vasih kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 2.75, 3 lončki K 5.50, 6 lončkov K 8.50 Stotine zahvalnic in priznalic. — KEMENY, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12 540, Ogrsko.

Paramente

cerkveno orodje, celotne cerkvene oprave itd.

dobavlja najcenejše

JOSIP VEND, specialna trgovina, Gabl ob Orlic, Češko.

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se Vam dopošlje — na zahtevo brezplačno. —

Prva tovarna ur JAN KONRAD, a. in kr. dvor. založnik Brück št. 1552 (Češko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 1.—, 7.—, 8.—, vojno-spominske nikeln ali jeklene ure K 11.—, K 12.— armadne radi, ure iz nikla ali jekla K 13.—, Masivne srebrne klobč. piromont. ure sidrom K 19.— K 20.— Budilke stenske in ure na stojalo v veliki izbiri po nizkih cenah. Službeno pismo jamstvo. Pošljite po povzetju. Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo voja čevljarna v Ljubljani. Plača pa dogovoru in sedanjim razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno zgledajo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3244

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. »rujavo mazilo«. Popolnoma brez duha, no maže. Poskusni lonček K 2.30 veliki K 4.— porcija za rodbino K 11.—, Zaloge za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem elenu, Ljubljana. Marija trg. 1520

Stolna ulica 2 F. BATJEL LJUBLJANA

GORICA :: Stari trg 28

Moška in ženska dvokolesa še s staro pnevmatiko, šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. — Najboljše baterije. Posebno nizke cene za preprodajalce. 1775

Mehanična delavnica na Starem trgu 11.

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Kupujem zmedene

ženske lase

STEFAN STRMOLI, LJUBLJANA,

Pod Trančo štev. 1. 3396

POZOR! Zaradi vpoklica v vojaško službovanje je lokal odprt vsak dan samo od 9. do pol 1. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne.

Nadomestilno

toaletno milo

parfimirano

v elegantnih kartonih,

fino opremljeno

ducat K 14.40.

Trgovci večji popust!

Dobiva se pri trdnici

MILAN HOCEVAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Štajerskem (najraje v Savinski dolini) in prosim ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove »Uprava Slovenca« pod št. 2922.

Ura z zapestnico

z varnostnim steklom

ponikljana K 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, 80.—

z varnostnim steklom K 2.—, radij K 10.— več.

Žepne ure K 24.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.—

Poslji se z Dunaja proti vpsloviti zneska polen K 1.50 za poštnino tudi na bojišče.

MAX BÖHNEL

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/32.

Tovarniški cenik proti vpsloviti K 1.—

Dinamo žepna svetilka K 30.—.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

trdnja JELAČIN & Ko. Ljubljana

ljubljska industrija probkovih zamaškov

garje, lišaje in vsakovrstne kožne bolezni odstranja zanesljivo in naglo Bernsteino mazilo brez duha. Cena 3, 5 in 9 kron. Sem spadajoče Bernsteino milo 5 kron. — Izdeluje lekarnar Aleksander Gerö, Nagykörös 30, Ogrsko. 366

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.